

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. gruodžio 7 d.
(OR. en)

16406/23

Tarpinstitucinė byla:
2023/0447(COD)

VETER 111
AGRI 793
AGRILEG 339
CODEC 2410

PASIŪLYMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2023 m. gruodžio 7 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2023) 769 final
Dalykas:	Pasiūlymas EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS dėl šunų ir kačių gerovės ir jų atsekamumo

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2023) 769 final.

Pridedama: COM(2023) 769 final

Briuselis, 2023 12 07
COM(2023) 769 final

2023/0447 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

dėl šunų ir kačių gerovės ir jų atsekamumo

(Tekstas svarbus EEE)

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

2023 m. atliktos „Eurobarometro“ apklausos¹ duomenimis, 44 proc. Sąjungos piliečių turi gyvūnus augintinius, o 74 proc. Sąjungos piliečių mano, kad gyvūnų augintinių gerovė turėtų būti užtikrinama geriau nei dabar. 6 iš 10 iki šiol sėkmingų Europos piliečių iniciatyvų yra susijusios su gyvūnų gerove, o tai rodo, kad piliečiams apskritai svarbu geriau apsaugoti gyvūnus.

Apskaičiuota, kad 2021 m. ES piliečiams priklausė 72,7 mln. šunų ir 83,6 mln. kačių². Šunimis ir katėmis intensyviai prekiaujama³ veisimo vietose, parduodančiose šuniukus ir kačiukus, ir kitose veiklos vykdymo vietose, visų pirma gyvūnų augintinių parduotuvėse, kuriose prekiaujama įvairaus amžiaus šunimis ir katėmis. Gyvūnų globos namuose taip pat vykdomas šunų ir kačių tiekimas – išgelbėti, benamiai ar nepageidaujami šunys ir katės parduodami, dovanojami arba atiduodami privatiems laikytojams. Nors dalį šunų ir kačių paklausos patenkina licencijuoti veisėjai, kurie laikosi aukštų gyvūnų gerovės standartų, daug šunų ir kačių parduodami ir gabenami neteisėtai, be kita ko, iš trečiųjų šalių.

2022 ir 2023 m.⁴ vykdam ES suderintus veiksmus dėl neteisėtos prekybos⁵ katėmis ir šunimis surinkti įrodymai apie didelį kiekį suklastotų dokumentų, klaidinančios informacijos ir požymių, kad šunys vežami komerciniais tikslais, o nurodoma, kad jie vežami nekomerciniais tikslais, taip siekiant pasinaudoti ne tokiomis griežtomis kontrolės taisyklėmis. Vykdam ES teisėsaugos veiksmus iRASFF sistemoje valstybės narės pateikė 467 pranešimus, prašydamos pagalbos tais atvejais, kai įtariama nesąžininga veikla. Šie ES suderinti veiksmai padėjo nustatyti susijusių atvejų, kai subjektai įtariami vykde nesąžiningą veiklą, ir ES suderintų veiksmų vykdymo laikotarpiu keliose ES valstybėse narėse buvo pradėti bent 47 teismo procesai. 45 proc. iRASFF pranešimų buvo susiję su įtarimu dėl nesąžiningos veiklos vežant šunis iš trečiųjų šalių. Suderinti veiksmai padėjo nustatyti suklastotus veterinarijos sertifikatus ir pasiutligės antikūnų titravimo pažymą, suklastotus gyvūnų augintinių pasus, neteisėtos prekybos šunimis ir katėmis iš Rusijos ir Baltarusijos atvejus.

Toks standartų neatitinkantis veisimas ir neteisėta prekyba kelia didelių problemų atitinkamų šunų ir kačių gerovei, įskaitant sveikatą, ir būsimo gyvūno augintinio savininko gerovei. Kaip pavyzdį galima paminėti problemas, apie kurias pranešta keliuose iRASFF pranešimuose: pranešimai apie sergančius šuniukus, apie šuniukus, kurie nepristatyti į paskirties vietą, nes turėjo būti numarinti dėl parvoviruso, apie

¹ Europos Komisija, specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 533 „Europiečių požiūris į gyvūnų gerovę“, duomenų rinkimas vietoje, 2023 m. kovo mėn.

² FEDIAF 2023 m. metinė ataskaita <https://europeanpetfood.org/about/annual-report/>.

³ Metinė vien šunų paklausa visoje ES gali viršyti 8 mln. gyvūnų per metus.

⁴ Europos Komisija, Sveikatos ir maisto saugos generalinis direktoratas, „Neteisėta prekyba katėmis ir šunimis. ES teisėsaugos veiksmai“, 2023 m. doi:10.2875/236344.

⁵ Kovodama su neteisėta prekyba fauna (įskaitant neteisėtą prekybą katėmis ir šunimis) Europos Komisija glaudžiai bendradarbiauja su Europolu, be kita ko, įgyvendindama EMPACT – Europos kovos su nusikalstamumu grėsmėmis daugiadalykę platformą, kuri yra sąsaja 2021 m. komunikatui dėl ES kovos su organizuotu nusikalstamumu strategijos, kitai atitinkamai ES politikai, strategijoms ir veiksmų planams įgyvendinti ir yra jais pagrįsta.

šunis, kurių *Brucella Canis* testo rezultatas buvo teigiamas, apie didžiulį stresą patiriančius šunis, apie šunis, kenčiančius nuo viduriavimo, kvėpavimo takų infekcijų, dehidratacijos, apie nepriežiūros atvejus. Kai kuriuose iRASFF pranešimuose minimi tyrimai dėl žiauraus elgesio su gyvūnais. Kituose pranešimuose minimi suluošinimo atvejai, pavyzdžiui, šuniukų ausų ir uodegų trumpinimas.

Be to, pastaraisiais metais vis daugiau šunų ir kačių parduodama per interneto platformas ir socialinius tinklus. Daugelyje šių platformų siūlomi ne atsakingų veisėjų, o įtariamų neteisėtų veisėjų ar gyvūnų augintinių parduotuvių gyvūnai arba gyvūnai, laikomi jų gerovei kenksmingomis sąlygomis. Valstybių narių galimybės atsekti šunų ir kačių kilmę dažnai yra ribotos, nes tų gyvūnų ženklavimo sistema taikoma tik tada, kai gyvūnai vežami iš vienos valstybės narės į kitą arba už jų ribų, be to, nėra bendros registravimo sistemos.

2020 m. Europos Parlamentas priėmė rezoliuciją⁶ dėl neteisėtos prekybos gyvūnais augintiniais ES, kurioje raginama sukurti suderintą ES masto privalomo kačių ir šunų ženklavimo ir registravimo sistemą, siekiant kovoti su neteisėta prekyba. Joje taip pat prašoma, kad gyvūnai augintiniai būtų veterinarijos gydytojų ženklinami mikrolustais ir įtraukiami į nacionalinę duomenų bazę, taip pat kad būtų pagerinta vartotojų, perkančių gyvūnus augintinius internetu, apsauga.

2010 m. Taryba paragino Komisiją „išnagrinėti valstybių narių taikomų priemonių šunų ir kačių veisimo ir prekybos jais ES srityje skirtumus ir prireikus parengti galimas politikos priemones, kuriomis būtų derinama vidaus rinka“⁷. Po to Komisija paskelbė tyrimą⁸, kuriame nustatė, kad Sąjungoje taikomi skirtingi nacionalinės teisės aktai šunų ir kačių veisimo srityje ir kad Sąjungoje nėra sistemingo šunų ir kačių ženklavimo, registravimo ir vežimo kontrolės. Ji taip pat nustatė, kad yra su gerove susijusių problemų, kylančių dėl laikymo sąlygų tiek veisimo, tiek prekybos vietose⁹. 2022 m. Taryboje 20 valstybių narių¹⁰ paragino Komisiją priimti bendrus ES teisės aktus komercinio šunų laikymo ir pardavimo srityje, įskaitant suderintas atsekamumo taisykles¹¹.

Daugelis valstybių narių taip pat įsipareigojo saugoti kačių ir šunų gerovę pasirašydamos Europos konvenciją dėl namuose laikomų gyvūnų apsaugos¹².

ES teisės aktų dėl šunų ir kačių gerovės nėra. Yra ES teisės aktas dėl šunų ir kačių apsaugos juos veisiant, tiekiant ir naudojant moksliniais tikslais¹³. Taip pat yra tam

⁶ 2020 m. vasario 12 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl ES vidaus rinkos ir vartotojų teisių apsaugos nuo neigiamų neteisėtos prekybos gyvūnais augintiniais padarinių (2019/2814(RSP)).

⁷ 2010 m. lapkričio 29 d. Tarybos išvados dėl šunų ir kačių gerovės, https://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/agricult/118076.pdf.

⁸ „Tyrimas apie šunų ir kačių, kuriais prekiaujama, gerovę“, Europos Komisija, 2015 m., https://food.ec.europa.eu/system/files/2016-10/aw_eu-strategy_study_dogs-cats-commercial-practices_en.pdf.

⁹ Rizika gyvūnų gerovei gali būti įvairi: suluošinimas, įvaista, negrįžtamo pobūdžio elgesio problemos, smurtas, netinkamas elgesys, parazitai ar bakterinės ir virusinės infekcijos, fizinis išnaudojimas, genetiniai trūkumai, su kūno sandara susijusios ligos.

¹⁰ DK, DE, LT, SE, BG, LV, CY, BE, CZ, LU, IE, PT, FI, NL, SK, EE, MT, SI, ES, HR.

¹¹ 2022 m. vasario 21 d. Žemės ūkio ir žuvininkystės tarybos posėdis.

¹² Europos Taryba, Europos konvencija dėl namuose laikomų gyvūnų apsaugos, [CETS 125, Europos konvencija dėl namuose laikomų gyvūnų apsaugos \(coe.int\)](https://conventions.coe.int/Treaty/Html/125).

¹³ 2010 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/63/ES dėl mokslo tikslais naudojamų gyvūnų apsaugos (OL L 276, 2010 10 20, p. 33).

tikrų konkrečių ES reikalavimų dėl šunų ir kačių vežimo¹⁴, kuriais nustatytas minimalus jų vežimo amžius¹⁵. ES teisės aktais taip pat reglamentuojamas šunų ir kačių judėjimas, kiek tai susiję su gyvūnų ligomis, visų pirma pasiutlige; šie gyvūnų sveikatos reikalavimai jiems taikomi arba juos gabenant iš vienos valstybės narės į kitą ir iš trečiųjų šalių¹⁶, arba kai jie gabenami nekomerciniais tikslais, kai kartu vyksta jų savininkai¹⁷.

Konkrečių ES įsipareigojimų, susijusių su šunų ir kačių pardavimu interneto platformose, nėra, tačiau taikomos horizontaliosios Reglamento (ES) 2022/2065 (Skaitmeninių paslaugų akto)¹⁸ nuostatos. Skaitmeninių paslaugų aktu reglamentuojama tarpininkavimo paslaugų internetu teikėjų, įskaitant interneto platformas, pavyzdžiui, socialinius tinklus ir elektronines prekyvietes, atsakomybė, susijusi su neteisėtu turiniu ir jų paslaugų gavėjų siūlomomis prekėmis ar paslaugomis. Skaitmeninių paslaugų akte visų pirma nustatytos kelios su siūlomu reglamentu susijusios interneto platformų išsamaus patikrinimo pareigos, įskaitant prekiautojų atsekamumo principo nustatymą, ir elektroninių prekyviečių pareiga pritaikyti savo elektroninę sąsają taip, kad prekiautojai galėtų laikytis taikytinos Sąjungos teisės. Be to, Skaitmeninių paslaugų aktas taikomas visų rūšių neteisėtam turiniui, kaip apibrėžta nacionalinėje arba ES teisėje, todėl bet koks turinys, kuris pagal nacionalinės arba Sąjungos teisės aktus būtų laikomas neteisėtu, pagal šį reglamentą laikomas neteisėtu ir bus taikomos jame nustatytos pareigos.

Prekyba šunimis ir katėmis yra labai pelninga – apskaičiuota metinė šunų ir kačių pardavimo vertė ES siekia 1,3 mlrd. EUR¹⁹, todėl ji yra patraukli subjektams, norintiems užsiimti nesąžininga ar net neteisėta verslo praktika. Kai kuriose veisimo ar prekybos vietose šunys ir katės laikomi prastomis gerovės sąlygomis, išsekinamos patelės, nes jos verčiamos atsivesti daug vadų per metus, nesirūpinama gyvūnų pašaru, apgyvendinimo, sveikatos ir higienos sąlygomis ir jie parduodami per jauni (nes taip lengviau parduoti ir pigiau išlaikyti). Todėl daugelis gyvūnų turi fizinių trūkumų arba serga ir nėra gydomi nuo parazitų. Šie gyvūnai taip pat dažnai turi elgsenos pakitimų dėl ankstyvo nujunkymo ar netinkamo elgesio su jais. Jie taip pat gali būti klaidingai ženklinami, kad nebūtų galima atsekti jų kilmės.

Dėl tokios situacijos pirkėjai taip pat patiria netikėtų ir nesąžiningų išlaidų. Jie turi mokėti už kai kurių ligų gydymą arba genetinių trūkumų mažinimą. Pirkėjams

¹⁴ 2004 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1/2005 dėl gyvūnų apsaugos juos vežant ir atliekant susijusias operacijas ir iš dalies keičiantis Direktyvas 64/432/EEB ir 93/119/EB ir Reglamentą (EB) Nr. 1255/97 (OL L 3, 2005 1 5, p. 1).

¹⁵ Komisija priėmė pasiūlymą peržiūrėti ir papildyti šias taisyklės dėl gyvūnų, visų pirma šunų ir kačių, gerovės juos vežant.

¹⁶ 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/429 dėl užkrečiamųjų gyvūnų ligų, kuriuo iš dalies keičiami ir panaikinami tam tikri gyvūnų sveikatos srities aktai (Gyvūnų sveikatos teisės aktas) (OL L 84, 2016 3 31, p. 1).

¹⁷ 2013 m. birželio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 576/2013 dėl gyvūnų augintinių vežimo nekomerciniais tikslais, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 998/2003 (OL L 178, 2013 6 28, p. 1).

¹⁸ 2022 m. spalio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/2065 dėl bendrosios skaitmeninių paslaugų rinkos, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2000/31/EB (OL L 277, 2022 10 27, p. 1).

¹⁹ IBF International Consulting, VetEffect, Wageningen University & Research Centre (WUR), Istituto Zooprofilattico Sperimentale dell'Abruzzo e del Molise „G. Caporale“ (IZSAM), „Tyrimas apie kačių ir šunų, kuriais prekiaujama, gerovę“, 2015 m., p. 6 (https://food.ec.europa.eu/system/files/ro?file=2016-10/aw_eu-strategy_study_dogs-cats-commercial-practices_en.pdf).

emocinį stresą sukelia ir tai, kai jie sužino, kad jų gyvūnų nebegalima išgydyti. Pirkėjai taip pat gali įsigyti šunų ar kačių, turinčių rimtų elgsenos problemų, dėl kurių juos sunku laikyti šeimoje. Abiem atvejais pirkėjams gali tekti galiausiai reikalauti eutanazijos. Be to, dėl tokios padėties gyvūnai patiria didelių kančių, nes jie netinkamai šeriami, laikomi nepatogiomis ir nesveikomis sąlygomis, kartais su jais netinkamai elgiamasi, nes gyvūnų prižiūrėtojams trūksta žinių.

Taip pat esama didelių skirtumų tarp skirtingų valstybių narių teisės aktų, pavyzdžiui, dėl taisyklių, susijusių su riba tarp profesionalių ir neprofesionalių veisėjų, mažiausiu ir didžiausiu veisimo amžiumi, šunų ir kačių ženklinimu ir registravimu, taip pat tai siejama su sunkumais įgyvendinant nacionalines taisykles vidaus rinkoje, kurioje gyvūnai cirkuliuoja laisvai. Tikėtina, kad dėl šių skirtumų, kurie greičiausiai didės, nes kai kuriose valstybėse narėse dėl visuomenės spaudimo sparčiau peržiūrimos ir griežtinamos nacionalinės nuostatos, o kitose valstybėse narėse teisinės nuostatos šioje srityje yra labai ribotos, susidarys kliūčių prekybai katėmis ir šunimis. Tai pakenks aukštų standartų besilaikantiems komerciniams veisėjams ir neleis jiems gauti naudos iš investicijų į kačių ir šunų gerovės gerinimą.

Visoje ES kasmet į gyvūnų globos namus (valstybinius arba priklausančius ne pelno organizacijoms) priimama daugybė kačių ir šunų²⁰. Pavyzdžiui, 2021 m. Belgijoje buvo priimti 7 642 šunys ir 25 926 katės²¹, o Ispanijoje metinis skaičius dar didesnis, t. y. 100 000 šunų ir 30 000 kačių per metus²². Vykdamas pirmiau minėtus ES suderintus veiksmus dėl šunų ir kačių buvo pranešta apie įtarimus dėl neteisėtos prekybos šunimis kai kuriuose iš šių gyvūnų globos namų, kuriuose importuoti šunys buvo reklamuojami internetu siekiant juos parduoti be reikiamų leidimų ir pateikiant neteisingus duomenis pasų veterinarijos sertifikatuose.

Siekiant užtikrinti taisyklių veiksmingumą ir įgyvendinamumą, visų pirma tam, kad būtų užkirstas kelias rinkos iškraipymui dėl praktikos, kuri gali sudaryti nesąžiningą konkurenciją ar suklaidinti vartotojus, ir užkirsti kelią neteisėtai prekybai katėmis ir šunimis, į šio reglamento taikymo sritį būtina įtraukti gyvūnų globos namus, net jei jų veikla vykdoma ne komercinių veisėjų, o kitoje aplinkoje, ir taikyti tam tikrus reikalavimus, neatsižvelgiant į tai, ar jie, dovanodami ar atiduodami privatiems laikytojams kates ir šunis, užsiima ekonomine veikla ar ja neužsiima.

Šiuo pasiūlymu siekiama spręsti šiuos klausimus pasiūlant bendrą sistemą, kuria siekiama šių tikslų:

- užtikrinti minimaliuosius bendrus gyvūnų gerovės standartus, taikomus veiklos vykdymo vietose veisiamų arba laikomų šunų ir kačių veisimui, laikymui ir pateikimui rinkai;
- pagerinti Sąjungos rinkai pateikiamų arba tiekiamų šunų ir kačių atsekamumą, taip pat tada, kai jie siūlomi parduoti ar dovanoti internetu;
- užtikrinti vienodas sąlygas subjektams, kurie laiko ir pateikia rinkai šunis ir kates visoje Sąjungoje;

²⁰ Magnus, J., [A Starter Guide to Understanding and Working with Animal Shelters for Animal Sanctuaries](#), „Open Sanctuary“, žiūrėta 2023 m. lapkričio mėn.

²¹ Flandrijos vyriausybė, Gyvūnų gerovės departamentas, *Opgevangen dieren in Vlaamse dierenasielen 2021*, 2021 m., [Cijfers opgevangen dieren asielen 2021 - website.xlsx \(vlaanderen.be\)](#).

²² Fatjó, J. et al., „Epidemiology of Dog and Cat Abandonment in Spain (2008–2013)“, *Animals*, Vol. 5, 2, MDPI, p. 426–441, <https://doi.org/10.3390%2Fani5020364>.

- skatinti gyvūnų prižiūrėtojų kompetenciją;
- papildyti galiojančias šunų ir kačių importo taisykles.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Šis pasiūlymas dera su galiojančiais ES teisės aktais dėl gyvūnų vežimo ir užkrečiamųjų gyvūnų ligų. Jis taip pat dera su pasiūlymu dėl teisėkūros procedūra priimamo akto peržiūrėti reglamentą dėl gyvūnų apsaugos juos vežant, priimtu tą pačią dieną kaip ir šis pasiūlymas.

Į šį pasiūlymą įtrauktas veisimo vietų patvirtinimo reikalavimas grindžiamas galiojančiu reikalavimu registruoti veiklos vykdymo vietas pagal Gyvūnų sveikatos teisės aktą²³. Valstybės narės galės remtis pagal Gyvūnų sveikatos teisės aktą registruotų veiklos vykdymo vietų sąrašą, kad nustatytų veiklos vykdymo vietas, kurias reikia patikrinti ir patvirtinti pagal šį pasiūlymą.

Be to, šiame pasiūlyme nustatyti atsekamumo reikalavimai grindžiami Gyvūnų sveikatos teisės akte nustatytais šunų ir kačių ženklinimo reikalavimais juos gabenant per sieną, ženklinimo reikalavimą išplečiant, kad jis būtų taikomas visiems šunims ir katėms, kurie pateikiami rinkai arba tiekiami Sąjungoje, ir įtraukiant reikalavimą tuos šunis ir kates registruoti nacionalinėse duomenų bazėse.

Gyvūnų sveikatos teisės akte ir Sąjungos taisyklėse dėl gyvūnų augintinių vežimo nekomerciniais tikslais²⁴ nustatyti tam tikri reikalavimai, susiję su šunų ir kačių įvežimu į Sąjungą. Visų pirma, paprastai vežant šunis ir kates į Sąjungą jie turi būti iš trečiosios šalies, įtrauktos į Sąjungos sąrašą remiantis gyvūnų sveikatos garantijomis, o kilmės veiklos vykdymo vieta trečiojoje šalyje turi būti užregistruota. Šis pasiūlymas grindžiamas šiais reikalavimais, reikalaujant, kad trečiosios šalys taip pat pateiktų garantijas dėl šiame pasiūlyme nustatytų gyvūnų gerovės taisyklių kontrolės veiklos vykdymo vietose ir kad veisimo vietos būtų ne tik registruotos, bet ir patvirtintos. Kalbant apie atsekamumą, gyvūnų sveikatos taisyklėse reikalaujama, kad įvežant šunis ir kates į Sąjungą, kai jie vežami tiek komerciniais, tiek nekomerciniais tikslais, gyvūnai turi būti paženklinti mikrolustu. Siekiant sugriežtinti šias atsekamumo nuostatas, šiame pasiūlyme reikalaujama, kad į Sąjungą įvežamų šunų ir kačių savininkai paskirties vietoje užtikrintų, kad jie būtų užregistruoti vienoje iš valstybių narių duomenų bazių. Taip bus užtikrinta daugiau šių gyvūnų kontrolės priemonių.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Šis pasiūlymas dera su Sąjungos bendrosios skaitmeninių paslaugų rinkos politika. Pavyzdžiui, nuostatos dėl internetinių paslaugų parengtos taip, kad jos būtų suderinamos su Skaitmeninių paslaugų aktu (Reglamentu (ES) 2022/2065).

Šiuo pasiūlymu nekeičiama atsakomybės išimtis, taikoma interneto platformoms Reglamento (ES) 2022/2065 6 straipsnyje nustatytais sąlygomis. Be to, juo nenustatoma jokia bendra pareiga stebėti saugomą informaciją ir aktyviai ieškoti faktų ar aplinkybių, rodančių neteisėtą veiklą, kuri draudžiama pagal to paties reglamento 8 straipsnį. Galiausiai jame nustatytos pareigos papildo, bet nepakeičia

²³ Pagal Gyvūnų sveikatos teisės aktą patvirtinimo reikalavimas taikomas tik gyvūnų globos namams, vežantiems gyvūnus į kitas valstybes nares ir gyvūnų surinkimo centrus.

²⁴ 2013 m. birželio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 576/2013 dėl gyvūnų augintinių vežimo nekomerciniais tikslais (OL L 178, 2013 6 28, p. 1).

pareigų, nustatytų pagal Skaitmeninių paslaugų aktą interneto platformoms, įskaitant platformas, kuriose vartotojai gali sudaryti nuotolines prekybos sutartis su prekiautojais, ir neprieštarauja šioms pareigoms. Skaitmeninių paslaugų akte nustatytas bendras pareigų, taikomų paslaugas ES teikiančioms internetinėms įmonėms, taip pat parduodant produktus ir teikiant paslaugas tarpininkaujančioms internetinėms platformoms, rinkinys. Skaitmeninių paslaugų akte nustatytos numatytosios atitikties pareigos, pagal kurias reikalaujama, kad platformos savo elektroninę sąsają kurtų ir organizuotų taip, kad būtų galima rodyti tam tikrą informaciją (bet tik susijusią su paslaugų teikėjais, kurie laikomi prekiautojais), o neteisėti sąrašų įrašai būtų panaikinti.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Pasiūlymo teisinis pagrindas yra Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 43 straipsnio 2 dalis ir 114 straipsnis, nes šis pasiūlymas susijęs su šunų ir kačių, kurie yra gyvi gyvūnai ir kuriems taikomas Sutarties I priedas, veisimu, laikymu ir prekyba jais, o jo tikslas – užtikrinti sklandų šunų ir kačių, kurių atžvilgiu trūksta bendrų gyvūnų gerovės reikalavimų, vidaus rinkos veikimą, išvengti prekybos šiais gyvūnais iškraipymų ir kliūčių dėl skirtingų nacionalinių taisyklių dėl gyvūnų gerovės, kartu užtikrinant aukštą gyvūnų gerovės ir vartotojų apsaugos, be kita ko nuo neteisėtos prekybos, lygį.

• Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)

Šio pasiūlymo tikslas – reguliuoti prekybą šunimis ir katėmis vidaus rinkoje, įskaitant importą iš trečiųjų šalių, užtikrinti racionalią sektoriaus plėtrą, išvengti prekybos kliūčių ir kovoti su neteisėta prekyba katėmis ir šunimis, kartu užtikrinant aukštą gyvūnų gerovės apsaugos lygį. Šių tikslų valstybės narės negali pasiekti veikdamos vienos, todėl jų siekti turi Sąjunga. Vien tik valstybių narių veiksmai galėtų dar labiau suskaidyti vidaus rinką. Tikėtina, kad tokie gyvūnų gerovės apsaugos lygio skirtumai išliks ir didės reaguojant į piliečių reikmes, todėl kačių ir šunų vidaus rinka bus padalyta.

Pavyzdžiui, kai kuriose valstybėse narėse uždraudus tam tikrą skausmingą praktiką (ausų ir uodegos trumpinimą) daroma žala prekiautojams, kurie išlaiko aukštą gyvūnų gerovės lygį, nes jie negali gauti naudos iš savo investicijų į aukštus gyvūnų gerovės standartus, kai prekiauja tarpvalstybiniu mastu. Tai gali lemti, kad gyvūnų auginimas bus perkeltas į valstybes nares, kuriose toks draudimas netaikomas.

Gyvūnų globos namų veikla dažnai vykdoma tarpvalstybiniu mastu, nes tokiomis aplinkybėmis galima naudotis internetinėmis paslaugomis, skirtomis gyvūnų perdavimui reklamuoti. Kai kurie gyvūnų globos namai taip pat gali siūlyti pirkti kates ir šunis. Atsižvelgiant į tai, kad gyvūnų globos namai teikia rinkai gyvūnų skaičių, kuris gali būti laikomas dideliu, juos reikia įtraukti į šio reglamento taikymo sritį, neatsižvelgiant į tai, ar vykdoma veikla gali būti laikoma ekonomine, nes kompensuojamos bent pagrįstos išlaidos. Todėl gyvūnų globos namai gali būti įtraukti į šio reglamento taikymo sritį ir jiems turėtų būti taikomi kai kurie šio reglamento reikalavimai, susiję su penkiomis gyvūnų gerovės sritimis, gyvūnų prižiūrėtojų kompetencija, veterinarijos gydytojų vizitais ir gyvūnų ženkliniu bei registravimu.

Šunų ir kačių atsekamumas yra labai svarbus kovojant su neteisėta prekyba šiais gyvūnais. Šiuo metu Sąjungos rinkai tiekiamų šunų ir kačių atsekamumą užtikrinti sunku. Kadangi šunimis ir katėmis Sąjungoje galima prekiauti tarpvalstybiniu mastu, o esamos nacionalinės duomenų bazės nėra sąveikios, atskirų valstybių narių nacionalinio lygmens iniciatyvomis negalima pašalinti esamų spragų, todėl būtina imtis veiksmų Sąjungos lygmeniu. Kad atsekamumo nuostatos būtų veiksmingos, jos turėtų būti taikomos visiems Sąjungoje teikiamiems šunims, neatsižvelgiant į numatytą paskirtį.

- **Proporcingumo principas**

Šiuo pasiūlymu nustatomi minimalieji gyvūnų gerovės reikalavimai, taikomi šunų ir kačių veisimui, laikymui ir pateikimui Sąjungos rinkai. Šios taisyklės yra labai svarbios siekiant užtikrinti vidaus rinkos veikimą ir jomis nevirsijama to, kas būtina šiam tikslui pasiekti.

Visų pirma, siekiant užtikrinti proporcingumą, šio pasiūlymo nuostatos dėl veisimo ir laikymo veiklos vykdymo vietose netaikomos labai mažoms veiklos vykdymo vietoms. Mažiau nei tam tikrą vadų skaičių per metus turintiems veisėjams netaikomos taisyklės dėl to, kaip šunys ir katės turi būti veisiami ir laikomi, o prieš pateikdami šunis ar kates Sąjungos rinkai jie turi juos tik paženklinti ir užregistruoti. Panašus požiūris taikomas gyvūnų globos namams ir gyvūnų augintinių parduotuvėms, kuriuose laikomas nedidelis skaičius šunų ar kačių – prieš tiekdami šunis ar kates Sąjungoje jie turi juos tik paženklinti ir užregistruoti. Atsižvelgiant į tai, kad gyvūnų globos namai paprastai nesiekia pelno, gyvūnų globos namams netaikomos tam tikros veisimo vietoms ir gyvūnų augintinių parduotuvėms taikomos nuostatos, pavyzdžiui, išsamūs reikalavimai dėl būsto (temperatūros, ploto normos, apšvietimo), kad būtų užtikrintas Sąjungos taisyklių, taikomų gyvūnų globos namams, proporcingumas.

Be to, Sąjungoje šunis ar kates tiekiantys fiziniai ir juridiniai asmenys turi užtikrinti, kad gyvūnai būtų paženklinti mikrolustais ir užregistruoti; tai būtina siekiant užtikrinti šio reglamento veiksmingumą siekiant jo tikslų, visų pirma kovoti su neteisėta prekyba, ir yra proporcinga atsižvelgiant į ribotą šio reikalavimo poveikį šunis ar kates Sąjungos rinkai tiekiantiems fiziniams asmenims (žr. skirsnį „Poveikio vertinimas“). Pasiūlymu tokia pareiga nenustatoma fiziniams asmenims, kurie Sąjungos rinkai retkarčiais tiekia šunis ar kates, išskyrus atvejus, kai jie tai daro naudodamiesi internetinėmis paslaugomis.

Šiuo pasiūlymu valstybėms narėms leidžiama toliau taikyti arba priimti griežtesnes nacionalines taisykles dėl laikymo sąlygų, suluošinimo, aplinkos gerinimo, selekcijos ir veisimo programų, jei jomis nedraudžiama ar netrukdoma jų teritorijoje pateikti rinkai kitoje valstybėje narėje laikomus šunis ir kates remiantis tuo, kad atitinkami šunys ir katės nebuvo laikomi laikantis tų griežtesnių nacionalinių taisyklių.

- **Priemonės pasirinkimas**

Siūloma priemonė – reglamentas.

Siekiant reguliuoti šunų ir kačių veisimą, laikymą ir pateikimą rinkai, taip pat rinkai pateikiamų ir tiekiamų šunų ir kačių atsekamumą, reikia techninių veiksmų ir taisyklių, kurie turėtų būti tikslūs, kad būtų užtikrintos tinkamos vienodos sąlygos subjektams vidaus rinkoje. Reikiamą tikslumo ir suderinamumo lygį galima geriau pasiekti tiesiogiai privalomu reglamentu, o ne direktyvomis.

3. **EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI**

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Netaikoma, nes šiuo metu teisės aktų dėl šunų ir kačių gerovės nėra.

Vis dėlto ši spraga galiojančiuose teisės aktuose, susijusi su Sąjungos rinkai pateikiamų šunų ir kačių apsauga, aptariama atliekant ES gyvūnų gerovės teisės aktų tinkamumo patikrinimą. Viešose konsultacijose, surengtose atliekant tinkamumo patikrinimą, didžioji dauguma respondentų manė, kad konkrečioms rūšims skirtų gerovės reikalavimų nėra kačių (79 proc., 47 064 iš 59 286) ir šunų atžvilgiu (80 proc., 47 272 iš 59 286). Tai buvo matyti ir pokalbiuose su suinteresuotaisiais subjektais. Pavyzdžiui, viena profesinė organizacija (atstovaujanti veterinarijos gydytojams) pareiškė, kad gyvūnai augintiniai yra labai svarbūs vartotojams ir kad dėl šių gyvūnų gerovės kyla daug problemų.

- **Konsultacijos su suinteresuotaisiais subjektais**

Konsultacijos su suinteresuotaisiais subjektais vyko vykdant savanorišką iniciatyvą dėl šunų ir kačių gerovės²⁵, taip pat rengiant dvišalius susitikimus su šunų veisėjų organizacijų, gyvūnų augintinių ėdalo pramonės, internetinių paslaugų, farmacijos pramonės ir gyvūnų gerovės organizacijų atstovais.

Suinteresuotieji subjektai sutarė dėl nustatytų problemų (nėra vienodų sąlygų, nesąžininga praktika žalinga vartotojams ir gyvūnams, internetinių paslaugų ir socialinių tinklų vaidmuo) ir dėl to, kad ES turi nustatyti bendras taisykles šiai rinkai reguliuoti. Visų pirma interneto platformų atstovai pritarė suderintai tvarkai ES lygmeniu, taikomai gyvūnams augintiniams, ir laikėsi nuomonės, kad tai turėtų būti galimybė padidinti pasitikėjimą ir patikimumą pardavimo internetu kanalais.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Europos maisto saugos tarnyba priėmė mokslinę ir techninę pagalbą ataskaitą dėl gerovės aspektų, susijusių su kačių ir šunų veisimu, šėrimu, laikymu ir sveikata veisimo vietose²⁶. EFSA ataskaitoje pateikiamos rekomendacijos dėl būsto tipo ir mankštos, būsto temperatūros ir apšvietimo, sveikatos ir skausmingų chirurginių intervencijų.

Komisija taip pat atsižvelgė į ES gyvūnų gerovės platformos savanoriškų iniciatyvų dėl gyvūnų augintinių (šunų ir kačių), kuriais prekiaujama, gerovės išvadas, kuriose pateikiamos gairės dėl atsakingo šunų veisimo, kačių veisimo, šunų ir kačių vežimo komerciniais tikslais, šuniukų ir kačiukų socializacijos, interneto platformų, kuriose prekiaujama šunimis, ir šunų pirkėjams skirtos gairės. Tiek EFSA nuomonė, tiek ES gyvūnų gerovės platformos išvados viešai skelbiamos internete. Ji taip pat atsižvelgė į dvi šia savanoriška iniciatyva šiuo tikslu parengtas ataskaitas: ataskaitą dėl rekomendacijų dėl galimų ES teisės aktų dėl šunų ir kačių tiekimo rinkai ir

²⁵ https://food.ec.europa.eu/animals/animal-welfare/eu-platform-animal-welfare/platform-conclusions_en#pets

²⁶ EFSA (Europos maisto saugos tarnyba), 2023 m., *Scientific and technical assistance on welfare aspects related to housing and health of cats and dogs in commercial breeding establishments*. EFSA Journal, 21(9), 1–105. <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2023.8213>

pardavimo elementų²⁷ ir ataskaitą dėl rekomendacijų dėl galimų ES teisės aktų dėl šunų ir kačių veisimo elementų²⁸.

- **Poveikio vertinimas**

Analizė ir visi patvirtinamieji dokumentai bus pateikti Komisijos tarnybų darbiniam dokumente – jis bus paskelbtas ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo pasiūlymo paskelbimo.

Turimus poveikio įrodymus galima apibendrinti taip:

numatoma, kad pasiūlymas bus taikomas maždaug 24 000–30 000 komercinių šunų veisėjų ir 8 000–10 000 komercinių kačių veisėjų²⁹, iš kurių 20 proc. yra komerciniai veislinių gyvūnų veisėjai³⁰. Apskaičiuota, kad apie 4,4 mln. šuniukų ir 1 mln. kačiukų iš visų per metus ES užauginamų šunų ir kačių veisia ne veislinių gyvūnų veisėjai (tai sudaro apie 50 proc. kasmet ES atsivedamų ir veisiamų šunų ir kačių).

Laikymo patalpų reikalavimai

Nustačius naujus reikalavimus, būtų pagerinta ES veisiamų šunų ir kačių gerovė suteikiant daugiau judėjimo laisvės aplinkoje be narvų su šiluminio komforto zonomis, kuriose jie gali patenkinti savo fiziologinius poreikius, taip pat daugiau erdvės veiklai ir erdvė, kuri yra sudėtinė, nes gyvūnai gali patekti į lauką ir (arba) į patalpą³¹.

Nenumatoma, kad komerciniai veislinių šunų ir kačių veisėjai patirs papildomų išlaidų, nes paprastai jie jau laikosi lygiaverčių ar griežtesnių gerovės reikalavimų, nes juos nustato veislių organizacijos, kurių nariai jie yra³².

Šunų ir kačių priėmimo į gyvūnų globos namus priežastys yra įvairios, tačiau tokie gyvūnai, be kita ko, yra benamiai ir palikti, savininkų atsisakyti, grąžinti dovanoti gyvūnai ir gyvūnų globos namuose atsivesti kačiukai ir šuniukai³³. Benamių gyvūnų ir gyvūnų globos namuose esančių gyvūnų skaičius ypač didelis Pietų ir Rytų Europos šalyse³⁴. Šiuo metu nėra Europos lygmens nuostatų dėl gyvūnų globos namų ir, nepaisant to, kad daugelis valstybių narių taiko tam tikras nacionalines priemones, gyvūnų gerovės sąlygos daugelyje Europos gyvūnų globos namų kelia nerimą³⁵. Ypač didelė prastų gyvūnų gerovės sąlygų rizika kyla dėl gyvūnų globos namų perpildymo³⁶.

Veisimo reikalavimai

²⁷ https://food.ec.europa.eu/system/files/2023-07/aw_platform_plat-conc_recom_dog-cat_sales.pdf

²⁸ https://food.ec.europa.eu/system/files/2023-07/aw_platform_plat-conc_recom_dog-cat_breeding.pdf

²⁹ Konsultacijos su suinteresuotaisiais subjektais su veislinių gyvūnų veisėjų atstovais, asociacija ir NVO gyvūnų gerovės apsaugos klausimais.

³⁰ IBF International Consulting, „Tyrimas apie kačių ir šunų, kuriais prekiaujama, gerovę“, galutinė ataskaita, SANCO, ES COM, 2015 m.

³¹ Konsultacijos su suinteresuotaisiais subjektais.

³² Konsultacijos su suinteresuotaisiais subjektais su veislinių šunų / kačių veisėjų atstovais.

³³ Van der Leij, W. J. L. *et al*, „Quantification of a shelter cat population: trends in intake, length of stay and outcome data of cats in seven Dutch shelters between 2006 and 2021“, *PLOS ONE*, Vol. 18, 5, <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0285938>.

³⁴ Veto Tierschutz, *Wo wir helfen*, žiūrėta 2023 m. lapkričio mėn.

³⁵ Veto Tierschutz, *Wo wir helfen*, žiūrėta 2023 m. lapkričio mėn.

³⁶ McCobb, E. and Dowling-Guyer, S., „Welfare assessments for long-term housing in animal shelters“, *Veterinary record*, Vol. 178, 1, pp. 17-18, <https://doi.org/10.1136/vr.h6936>.

Nustačius minimalų kalių vedeklių ir kačių vedeklių veisimo amžių, reprodukcinio ritmo apribojimą ir reikalavimą stebėti vyresnių nei tam tikro amžiaus kalių vedeklių ir kačių vedeklių sveikatą ir gerovę, būtų sudarytos sąlygos atsižvelgti į fizinę ir psichologinę gyvūnų brandą ir taip pagerintų jų gerovę³⁷³⁸. Kai kurios ES valstybės narės jau turi teisinę sistemą, pagal kurią nustatytas minimalus ir (arba) maksimalus veisimo amžius. Kitose valstybėse narėse tokių reikalavimų apskritai nėra³⁹. Todėl pasiūlymas padėtų užtikrinti vienodesnes sąlygas visų tipų veisėjams. Auginimo ciklų sutrikimų bus išvengta nustačius tinkamą pereinamąjį laikotarpį, kuris užtikrintų, kad subjektai turėtų laiko prisitaikyti prie naujų taisyklių ir taip išvengti šunų ir kačių tiekimo sutrikimų.

Veisimo vietų patvirtinimas

Veisimo vietos jau turi būti užregistruotos pagal Reglamentą (ES) 2016/429 (Gyvūnų sveikatos teisės aktą)⁴⁰. Tačiau registracija atliekama kompetentingai institucijai nepatikrinus, ar veiklos vykdymo vieta atitinka gyvūnų gerovės taisykles. Be to, kai kurios valstybės narės (pavyzdžiui, Austrija, Belgija, Portugalija, Prancūzija ir Vokietija) veisimo vietas reglamentuoja savo nacionalinės teisės aktais. Kai kurios, tačiau ne visos, valstybės narės tvirtina veisimo vietas remdamosi gyvūnų gerovės kriterijais, o tos valstybės narės, kurios taiko tokius reikalavimus, naudoja skirtingas ribas, pagal kurias veisimo vietos būtų laikomos profesinėmis veiklos vykdymo vietomis, kurioms taikomi patvirtinimo reikalavimai, o dėl to sąlygos šiame sektoriuje yra dar labiau nevienodos⁴¹.

Galiojantis reikalavimas registruoti veisimo vietą leidžia kompetentingoms institucijoms remtis esamais registrais ir padės nustatyti veiklos vykdymo vietas, kurios turi būti patvirtintos. Tikėtina, kad veislinių gyvūnų veisėjus patvirtinti būtų lengva (nes jie paprastai jau laikosi griežtesnių gyvūnų gerovės reikalavimų).

Šunų ir kačių ženklavimas ir registravimas nacionalinėse duomenų bazėse

Privalomas visų šunų ir kačių ženklavimas (elektroniniu būdu skaitomomis mikroschemomis) ir jų registravimas nacionalinėje duomenų bazėje prieš juos pateikiant ar tiekiant rinkai padėtų pagerinti šunų ir kačių atsekamumą (visų pirma kartu laikantis konkrečių sąlygų, kai šunys ar katės parduodami ar dovanojami per interneto platformas⁴²). Todėl kompetentingos institucijos galės geriau kontroliuoti šunų ir kačių, kuriais prekiaujama ir kurie cirkuliuoja vidaus rinkoje, tapatybę ir kilmę, atgrasyti nuo sukčiavimo ir taip geriau kontroliuoti gyvūnų gerovės sąlygas kilmės veiklos vykdymo vietoje.

24 valstybėse narėse toks šunų registravimas jau yra privalomas. Dviejose iš trijų likusių valstybių narių registravimas reglamentuojamas keliuose jų regionuose ir tik

³⁷ Savanoriška iniciatyva dėl gyvūnų augintinių (šunų ir kačių), kuriais prekiaujama, gerovės, *Welfare in Pet Trade, Responsible dog breeding guidelines*, DOC/2020/11972 Rev1, 2020.

³⁸ Savanoriška iniciatyva dėl gyvūnų augintinių (šunų ir kačių), kuriais prekiaujama, gerovės, *Welfare in Pet Trade, Responsible cat breeding guidelines*, DOC/2020/11982 Rev1, 2020.

³⁹ ES šunų ir kačių aljansas, *The welfare of dogs and cats involved in commercial practices: a review of the legislation across EU countries*; ES šunų ir kačių aljansas, [National Legislation – EU Dog & Cat Alliance \(dogandcatwelfare.eu\)](https://ec.europa.eu/dogandcatwelfare/).

⁴⁰ 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/429 dėl užkrečiamųjų gyvūnų ligų, kuriuo iš dalies keičiami ir panaikinami tam tikri gyvūnų sveikatos srities aktai („Gyvūnų sveikatos teisės aktas“) (OL L 84, 2016 3 31, p. 1–208).

⁴¹ ES šunų ir kačių aljansas, [National Legislation – EU Dog & Cat Alliance \(dogandcatwelfare.eu\)](https://ec.europa.eu/dogandcatwelfare/).

⁴² „Eurogroup for Animals“, *The illegal pet trade: game over*, 2020 m., 3 skyrius.

vienoje valstybėje narėje tokių reikalavimų apskritai nėra. Todėl priemonės išlaidos praktiškai būtų ribotos (nors kačių atžvilgiu jos būtų šiek tiek didesnės, nes jų ženklavimas ir registravimas privalomas tik septyniose valstybėse narėse)⁴³.

Priemonė neturės poveikio veislinių šuniukų ir kačiukų veisėjams, nes šie veisėjai priklauso asociacijoms, kurios taiko panašius ženklavimo ir registravimo reikalavimus⁴⁴. Kitiems subjektams, pateikiantiems šunis ir kates Sąjungos rinkai, pasiūlymas turėtų ribotą ekonominį poveikį: apskaičiuota, kad subjekto arba tiekėjo išlaidos dėl mikroschemos implantavimo ir veterinarijos gydytojo atliekamos registracijos būtų apie 50 EUR (tačiau valstybėse narėse yra skirtumų)⁴⁵. Valstybėse narėse, kuriose šunų (24) ir kačių (7) registravimas jau yra privalomas⁴⁶, papildomų išlaidų nebūtų.

Reikalavimas užtikrinti nacionalinių duomenų bazių sąveikumą darys poveikį visoms valstybėms narėms. Tai labai svarbu siekiant užtikrinti tinkamą atsekamumą ir užtikrinti, kad tikrinimo sistemos veiktų visapusiškai. Kai kurių valstybių narių ir trečiųjų šalių patirtis rodo, kad sąveikumą galima pasiekti sukūrus taikomųjų programų sąsajas. Valstybėms narėms numatytas pereinamasis laikotarpis, kad jos galėtų atlikti šiuos pakeitimus. Šiuo metu vykdančią privačią iniciatyvą „Europetnet“ jau susietos (nors ir savanoriškai) 17 valstybių narių nacionalinės ir regioninės duomenų bazės⁴⁷. Todėl tokio reikalavimo poveikis būtų palyginti nedidelis.

Internetinė prekyba

Apskaičiuota, kad apie 60 proc. šunų ir kačių savininkų savo gyvūnus augintinius įsigyja internetu. Tai yra apie 4,8 mln. šunų ir 1,2 mln. kačių⁴⁸. Visoje ES veikia bent 75 interneto platformos, kurios tarpininkauja parduodant arba dovanojant šunis ir kates⁴⁹. Šunų pasiūla internete šiuo metu reglamentuojama aštuoniose valstybėse narėse, o kačių – bent septyniose valstybėse narėse⁵⁰. Šie nacionaliniai reguliavimo metodai labai skiriasi. Pavyzdžiui, Austrijoje reklamuotis internete gali tik registruoti veisėjai. Briuselyje ir Flandrijoje reklamoje internete turi būti nurodytas šunų ar kačių veisėjo patvirtinimo numeris, jei reklamuotojas yra patvirtintos veiklos vykdymo vietos (veisėjo / pardavėjo / gyvūnų globos namų) vadovas. Mikrolusto numeris turi būti vienas iš reklamoje pateiktos informacijos elementų.

Pasiūlymu šunų ir kačių įgijėjams būtų sudarytos sąlygos patikrinti šunų ir kačių ženklavimo ir registravimo autentiškumą interneto svetainėje, prijungtoje prie nacionalinių duomenų bazių. Interneto platformos turėtų pritaikyti savo sąsają taip, kad tiekėjai pateiktų pirkėjams reikiamą informaciją, kad jie, naudodamiesi interneto svetaine, galėtų patikrinti šunų ir kačių ženklavimo ir registravimo autentiškumą.

Remiantis privačiomis iniciatyvomis, buvo sukurtos sistemos, kuriomis jau savanoriškai naudojasi tam tikros interneto platformos ir kuriomis, prieš paskelbiant pasiūlymą interneto platformoje, patikrinamas šunų ir kačių ženklavimo ir

⁴³ ES šunų ir kačių aljansas, *National legislation*.

⁴⁴ Žr., pavyzdžiui, Fédération Internationale Féline, *FIFe Breeding & Registration Rules*, 2023 m. arba Fédération Cynologique Internationale, *International Breeding Rules of the FCI*.

⁴⁵ Remiantis skirtingų valstybių narių ir „Europetnet“ sąnaudų palyginimu, [Microchipping](#).

⁴⁶ ES šunų ir kačių aljansas, *National legislation*.

⁴⁷ „Europetnet“, [Member organizations](#).

⁴⁸ Apskaičiuota remiantis ES šunų ir kačių aljanso ir Mėlynojo kryžiaus duomenimis, *Online pet sales in the EU What's the cost?*

⁴⁹ ES šunų ir kačių aljansas ir Mėlynasis kryžius, *Online pet sales in the EU What's the cost?*

⁵⁰ ES šunų ir kačių aljansas, *National legislation*.

registravimo autentiškumas. Be to, kai kurios valstybės narės pradėjo reikalauti naudoti tokias tikrinimo sistemas. Prancūzijoje nuo 2023 m. liepos 1 d. platformos turi patikrinti, ar prieš skelbiant šunų ar kačių pardavimo skelbimus pateikiama visa privaloma informacija (įskaitant veisėjo tapatybę ir gyvūno ženklinimą), kuri turi būti automatiškai tikrinama nacionalinėje duomenų bazėje. Šio proceso pabaigoje paskelbtame skelbime nurodoma „patikrintas skelbimas“. 2021 m. Vokietijos vyriausybė paskelbė ketinanti parengti panašius reikalavimus, kad būtų nustatytas privalomas tapatybės tikrinimas gyvūnų augintinių prekybos internetu srityje.

Tokia sistema labai pagerintų atsekamumą, taigi pardavėjams, interneto platformoms, įgijėjams ir kompetentingoms institucijoms būtų suteikta galimybė lengvai patikrinti šuns ar katės ženklinimą ir registravimą.

Ivežimas į Sąjungą

Šunų ir kačių į Sąjungą įvežama daug – kasmet importuojama keli tūkstančiai gyvūnų. Be teisėto importo, pastaraisiais metais išaugo neteisėta prekyba iš ES nepriklausančių šalių – vykdant ES suderintus veiksmus 45 proc. reikalavimų nesilaikymo ir įtariamų sukčiavimo atvejų nustatyta ES arba prie jos sienų; šie atvejai buvo susiję su šunimis ir katėmis, tiesiogiai kilusiais iš tokių trečiųjų šalių kaip Serbija, Baltarusija, Rusija ir Turkija⁵¹. Kad tokios neteisėtos prekybos galimybės būtų apribotos, dabartinės ES taisyklės dėl šunų ir kačių vežimo, pavyzdžiui, Reglamento 576/2013 ir Gyvūnų sveikatos teisės akto nuostatos, turi būti papildytos papildomomis priemonėmis.

Kai kurios valstybės narės, kuriose yra šunų ir kačių įvežimo į Sąjungą punktai, pavyzdžiui, Latvija, nustatė pasikartojančius su siuntomis susijusius reikalavimų nesilaikymo ir įtariamus sukčiavimo atvejus ir netinkamą vežimo nekomerciniais tikslais dokumentų naudojimą prekybai, taip pat pastebėjo, kad padaugėjo iš Rusijos ir Baltarusijos įvežamų šunų ir kačių. Todėl kai kurios iš tų valstybių narių svarsto galimybę taikyti nacionalines priemones, pavyzdžiui, Latvija nustatė papildomas importo kontrolės priemones. Tačiau, jei nebus imtasi veiksmų ES lygmeniu, tikėtina, kad toks vežimas bus nukreiptas į Sąjungą per kitas valstybes nares.

Be to, esama tvirtų įrodymų, kad Sąjungos piliečiams labai rūpi šunų ir kačių, veisiamų ir laikomų veiklos vykdymo vietose ir tiekiamų Sąjungos rinkai, gerovė, įskaitant sveikatą. Tai matyti iš pirmiau minėtos „Eurobarometro“ apklausos dėl gyvūnų gerovės ir Europos Parlamento rezoliucijos, taip pat labai daug peticijų, Parlamento klausimų, skundų ir laiškų šia tema, kuriuos Europos Komisija gavo iš piliečių, pilietinės visuomenės organizacijų ir parlamentų narių. Tai rodo ir parašų, gautų per gyvūnų gerovės NVO organizuojamas kampanijas tam tikrose valstybėse narėse, skaičius.

Nustačius gyvūnų gerovės reikalavimus veisimo vietoms, gyvūnų augintinių parduotuvėms ir gyvūnų globos namams Europos Sąjungoje, nereikalaujant nustatyti lygiavėrius šunų ir kačių importo iš trečiųjų šalių reikalavimus, padidėtų toks importas iš trečiųjų šalių veiklos vykdymo vietų, kurios taiko prastus gerovės standartus. Taip būtų dėl patrauklių kainų ir nepakankamo Sąjungos vartotojų informavimo apie gerovės sąlygas gyvūno kilmės veiklos vykdymo vietoje. Todėl šio

⁵¹ Europos Komisija, Sveikatos ir maisto saugos generalinis direktoratas, „Neteisėta prekyba katėmis ir šunimis. ES teisėsaugos veiksmai“, 2023 m. doi:10.2875/236344. .

pasiūlymo gyvūnų gerovės politikos tikslas nebūtų tinkamai pasiektas ir nebūtų sprendžiami Sąjungos piliečiams rūpimi klausimai.

Be to, numatytos priemonės, kurias taip pat reikia taikyti šunų ir kačių importui (veterinarijos gydytojo vizitai veiklos vykdymo vietose, veiklos vykdymo vietos turi laikytis reikalavimų dėl šėrimo, laikymo, sveikatos, elgsenos poreikių ir suluošinimo), yra būtinos šunų ir kačių sveikatai bei visuomenės sveikatai apsaugoti.

Dėl neoptimalių kačių ir šunų veisimo sąlygų intensyvią veiklą vykdančiose komercinėse veisimo įstaigose (vadinamose veisyklėse) gyvūnų patelės pernelyg išnaudojamos veisimui. Tai labai dažnai lemia išsekimą, kacheksiją ir imlumą užkrečiamosioms ligoms, be to, trumpėja vidutinė gyvenimo trukmė.

Atsekamumo ir tinkamo skiepijimo trūkumas kelia didelę zoonozijų, pvz., pasiutligės ir echinokozės, perdavimo riziką, taigi ir riziką visuomenės sveikatai Sąjungoje. Prastos šėrimo ir laikymo sąlygos, įskaitant žemą higienos lygį, taip pat skausminga praktika, tokia kaip suluošinimas, silpnina gyvūnų imuninę sistemą ir siejamos su dažnesniu antimikrobinių medžiagų naudojimu, o tai daro poveikį antibiotikams atsparių infekcijų vystymuisi žmonėms. Nepakankamos priemonės, skirtos gyvūnų elgsenos poreikiams tenkinti ir tinkamai šuniukų ir kačiukų socializacijai, sukelia šuniukų ir kačiukų elgsenos problemas, kurios vėliau gali kelti rimtą visuomenės saugumo problemų dėl agresyvaus elgesio išsivystymo.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Pasiūlyme nustatyta, kad veiklos vykdymo vietoms taikomi reikalavimai netaikomi mažiems šunų ir kačių veisėjams ir mažoms gyvūnų augintinių parduotuvėms bei gyvūnų globos namams, nes tokios taisyklės būtų neproporcingos. Be to, siekiant politikos tikslo sumažinti sukčiavimą, pasiūlymas grindžiamas skaitmeninėmis priemonėmis (visų pirma nacionalinių šunų ir kačių duomenų bazių sąveikumu).

- **Pagrindinės teisės**

Komisijai suteikti įgaliojimai priimti įgyvendinimo aktus dėl techninių reikalavimų, susijusių su nacionalinėmis šunų ir kačių duomenų bazėmis ir interneto platformoms skirta tikrinimo sistema, apima Komisijos pareigą tuose įgyvendinimo aktuose nustatyti konkrečias nuostatas dėl duomenų apsaugos laikantis Bendrojo duomenų apsaugos reglamento.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Poveikis Sąjungos biudžetui išsamiai išdėstytas finansinėje pažymoje ir jį galima apibendrinti taip:

pasiūlymui įgyvendinti reikės papildomų žmogiškųjų išteklių, kad būtų galima valdyti teisės aktų įgyvendinimą ir sukurti sąveikias šunų ir kačių ženklinimo ir registravimo duomenų bazes (3 etato ekvivalentai).

Be to, numatoma, kad reikės 1,5 mln. EUR veiklos biudžeto interneto platformose teikiamų pasiūlymų ženklinimo ir registravimo autentiškumo tikrinimo sistemai sukurti ir pirminiam veikimui bei nacionalinių duomenų bazių sąveikumui užtikrinti, o po to – 300 000 EUR per metus jos priežiūrai ir veikimui.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Šiame pasiūlyme pateikiamas politikos rodiklių sąrašas, kuris gali būti peržiūrėtas ir papildytas, ir reikalavimas valstybėms narėms teikti reguliarias jų ataskaitas Komisijai, nes tai būtina šio reglamento sėkmingam įgyvendinimui stebėti ir vertinti. Tuo remdamasi Komisija skelbs reguliariai atnaujinamą suvestinę, kurioje bus pateikiami Sąjungos rinkai teikiamų šunų ir kačių gerovės duomenys.

Kad būtų galima surinkti patikimus įrodymus po 7 metų pereinamųjų laikotarpių, praėjus 15 metų nuo įsigaliojimo turėtų būti pateikta vertinimo ataskaita.

- **Aiškinamieji dokumentai (direktyvoms)**

Netaikoma.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

I skyrius. Dalykas, taikymo sritis ir terminų apibrėžtys

Ši taikymo sritis apima šunų ir kačių veisimą ir laikymą veiklos vykdymo vietose (įskaitant gyvūnų augintinių parduotuves ir gyvūnų globos namus) ir jų pateikimą rinkai arba siūlymą juos dovanoti be atlygio. Pasiūlymas taip pat apima šunų ir kačių, pateikiamų rinkai arba teikiamų Sąjungoje, atsekamumą. Jis netaikomas moksliniais tikslais laikomiems šunims ir katėms.

II skyrius. Veiklos vykdymo vietų subjektų pareigos

Šis skyrius netaikomas mažoms veiklos vykdymo vietoms.

Jame nustatomi gyvūnų gerovės principai, grindžiami penkių sričių koncepcija, t. y. gyvūnų mitybos, aplinkos, sveikatos, elgsenos ir psichinės būklės poreikiais.

Šiame skyriuje taip pat nustatoma subjektų pareiga pranešti kompetentingoms institucijoms apie savo veiklą ir informuoti įsigyjančius asmenis apie atsakingą gyvūnų laikymą.

Šiame skyriuje nustatomi gyvūnų prižiūrėtojų kompetencijos reikalavimai ir reikalaujama, kad veiklos vykdymo vietose lankytųsi veterinarijos gydytojai.

Jame taip pat apibrėžiami veisimo vietoms, gyvūnų augintinių parduotuvėms ir gyvūnų globos namams taikomi techniniai reikalavimai dėl šėrimo ir girdymo, laikymo, sveikatos, elgsenos poreikių ir skausmingos praktikos (tačiau tam tikros nuostatos netaikomos gyvūnų globos namams). Be to, nustatytas reikalavimas, kad veisimo vietas patvirtintų kompetentingos institucijos. Nuostatų dėl laikymo, sveikatos ir veisimo vietos patvirtinimo taikymas atidėtas penkeriems metams.

III skyrius. Šunų ir kačių ženklavimas ir registravimas

Šiame skyriuje šunis ir kates laikančios veiklos vykdymo vietos ir šunų ir kačių tiekėjai Sąjungoje įpareigojami atitinkamus gyvūnus paženklinti mikrolustais ir registruoti juos duomenų bazėje.

Jame taip pat reikalaujama, kad šunų ar kačių tiekėjai pateiktų ženklavimo ir registravimo įrodymus. Be to, reikalaujama, kad interneto platformos, kuriose siūloma tiekti šunis ar kates, suteiktų tiekėjams galimybę pateikti tose platformose siūlomų šunų ar kačių ženklavimo ir registravimo įrodymą. Jame reikalaujama, kad Komisija užtikrintų, jog būtų sukurta viešai prieinama nemokama sistema, kuria būtų tikrinamas šunų ar kačių ženklavimo ir registravimo autentiškumas.

IV skyrius. Kompetentingos institucijos

Šiame skyriuje reikalaujama, kad kompetentingos institucijos rengtų mokymus gyvūnų prižiūrėtojams gyvūnų gerovės klausimais ir patvirtintų gyvūnų gerovės mokymo programas.

Šiame skyriuje reikalaujama, kad valstybės narės sukurtų mikrolustais ženklinamų šunų ir kačių duomenų bazę.

Jame taip pat nustatyta kompetentingų institucijų pareiga rinkti, analizuoti ir skelbti duomenis apie gyvūnų gerovę ir kas trejus metus apie juos pranešti Komisijai.

V skyrius. Šunų ir kačių įvežimas į Sąjungą

Šiame skyriuje pateikiamos šunų ir kačių, veisiamų ir laikomų laikantis šiame pasiūlyme nustatytų arba joms lygiaverčių sąlygų, įvežimo į Sąjungą taisyklės.

VI skyrius. Procedūrinės nuostatos

Šiame skyriuje pateikiamos nuostatos dėl Komisijos įgaliojimų priimti deleguotuosius aktus, kuriais papildomos ir iš dalies keičiamos neesminės reglamento priedo nuostatos, kad būtų atsižvelgta į naujus mokslinius įrodymus arba technikos pažangą, susijusius su gyvūnų gerove.

VII skyrius. Kitos nuostatos

Šiame skyriuje pateikiamos taisyklės dėl griežtesnių nacionalinių priemonių. Valstybėms narėms leidžiama toliau taikyti tokias taisykles, kurios taikomos įsigaliojus reglamentui. Be to, valstybėms narėms leidžiama priimti naujus teisės aktus, kuriais nustatomos griežtesnės nacionalinės nuostatos dėl laikymo sąlygų, aplinkos gerinimo, suluošinimo ir veisimo strategijų, jei jos atitinka atitinkamas Sąjungos taisykles ir neriboja produktų, neatitinkančių griežtesnių nacionalinių reikalavimų, laisvo judėjimo ir pateikimo rinkai.

Šiame skyriuje taip pat reikalaujama, kad Komisija kas penkerius metus skelbtų rinkai pateiktų šunų ir kačių gerovės stebėsenos ataskaitą. Jame reikalaujama, kad valstybės narės nustatytų veiksmingas, proporcingas ir atgrasomas sankcijas ir apie jas praneštų Komisijai.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

dėl šunų ir kačių gerovės ir jų atsekamumo

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 43 straipsnio 2 dalį ir 114 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę²,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) gyviems gyvūnams, įskaitant kates ir šunis, taikomas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo I priedas ir jie yra Sąjungos bendros žemės ūkio politikos dalis. Sąjungoje yra šių gyvūnų rinka, įskaitant didelę tarpvalstybinę prekybą. Daugelis valstybių narių yra pasirašiusios Europos konvenciją dėl namuose laikomų gyvūnų apsaugos. Yra daug įrodymų, kad Sąjungoje šunų ir kačių vidaus rinka veikia neoptimaliai, taip pat vyksta neteisėta prekyba šiais gyvūnais Sąjungoje ir juos importuojant į Sąjungą. Todėl būtina nustatyti minimaliuosius veiklos vykdymo vietose veisiamų ir laikomų šunų ir kačių gerovės reikalavimus, taip pat griežtesnius Sąjungoje tiekiamų šunų ir kačių atsekamumo reikalavimus;
- (2) Sąjungos lygmens gerovės nuostatų dėl šunų ir kačių veisimo, laikymo ir pateikimo rinkai nėra, o nacionalinės taisyklės, jei jų yra, skiriasi, todėl labai dažnai šie gyvūnai yra atsivedami, veisiami ir parduodami arba dovanojami be atlygio jų gerovei žalingomis sąlygomis. Šunų ir kačių komercinių veisėjų konkurencija skirtingose valstybėse narėse nevyksta vienodomis sąlygomis, nes gyvūnų gerovės sąlygos yra vienas iš pagrindinių šių subjektų konkurencingumo elementų ir valstybėse narėse jos labai skiriasi. Todėl yra iškraipoma konkurencija, ypač aukštų standartų veisėjams ir laikytojams, kurie, vykdydami tarpvalstybinę prekybą, negali monetizuoti savo investicijų į gyvūnų gerovę, nes susiduria su subjektais, kurie naudojami standartų neatitinkančiomis gyvūnų gerovės sąlygomis, kad galėtų daryti konkurencinį spaudimą ir mažinti kainas bei standartus;

¹ OL C, , p. .

² OL C, , p. .

- (3) vartotojai taip pat nėra pakankamai apsaugoti, nes įsigydami šunį ar katę jie dažnai patiria prastų gerovės sąlygų, kuriomis gyvūnai buvo veisiami ir laikomi veiklos vykdymo vietose, neigiamų pasekmių, pavyzdžiui, įsigyto ar gauto šuns ar katės sveikatos problemų, elgsenos sutrikimų ar genetiniais trūkumų;
- (4) todėl turėtų būti nustatyti minimalieji gyvūnų gerovės reikalavimai veiklos vykdymo vietoms, užsiimančioms šunų ir kačių veisimu, laikymu ir pateikimu rinkai. Taip bus užtikrintas racionalus sektoriaus vystymasis, vienodos konkurencijos sąlygos ir vartotojų apsauga, kartu užtikrinant aukštą gyvūnų gerovės lygį;
- (5) per pastarąjį dešimtmetį labai padidėjo šunų ir kačių, laikomų kaip gyvūnai augintiniai namų ūkiuose, paklausa. Dėl to gerokai išaugo šunų ir kačių veisimas ir prekyba jais Sąjungos rinkoje, įskaitant pardavimą, dovanojimą ir importą iš trečiųjų šalių. Tai, kad Sąjungoje trūksta reikalavimų dėl šių gyvūnų gerovės ir kad skirtingose valstybėse narėse taikomi skirtingi reikalavimai, lėmė išaugusią neteisėtą prekybą šunimis ir katėmis sąlygomis, kurios yra labai žalingos jų gerovei;
- (6) neteisėta prekyba šunimis ir katėmis iš dalies susiformavo dėl nepakankamo šių gyvūnų atsekamumo iki jų kilmės vados. Savo ruožtu neteisėtos prekybos praktika siejama su šunų ir kačių, kuriems taikoma nekontroliuojama veisimo praktika, kančiomis. Be patikimų priemonių atsekti gyvūnų kilmę, neįmanoma užtikrinti, kad subjektai laikytųsi tų pačių gyvūnų gerovės standartų, ir užtikrinti vienodų konkurencijos sąlygų vidaus rinkoje, susijusių su šunų ir kačių tiekimu. Todėl labai svarbu užtikrinti šunų ir kačių atsekamumą taikant sistemą, kurioje šunys ir katės ženklinami ir registruojami prieš pirmą kartą juos pateikiant Sąjungoje, taip pat kiekvieną kartą, kai pasikeičia gyvūnų savininkai;
- (7) neteisėta prekyba katėmis ir šunimis iš ES nepriklausančių šalių didėja. Dabartinėse ES taisyklėse dėl šunų ir kačių vežimo į ES, pavyzdžiui, Reglamento 576/2013 ir Gyvūnų sveikatos teisės akto nuostatose, nėra pakankamai priemonių, kad būtų užkirstas kelias šiai neteisėtai prekybai. Tai reiškia, kad reikia papildomų kovos su neteisėta prekyba šunimis ir katėmis priemonių. Galiojančiose gyvūnų sveikatos taisyklėse reikalaujama, kad įvežant šunis ir kates į Sąjungą, kai jie vežami tiek komerciniais, tiek nekomerciniais tikslais, gyvūnai turi būti paženklinami mikrolustu. Siekiant sugriežtinti šias atsekamumo nuostatas, į Sąjungą įvežamų šunų ir kačių savininkai turėtų užtikrinti, kad jie būtų užregistruoti vienoje iš valstybių narių duomenų bazių paskirties vietoje. Taip bus užtikrinta geresnė tų gyvūnų judėjimo kontrolė;
- (8) šio pasiūlymo nuostatomis dėl atsekamumo taip pat prisidedama prie visuomenės sveikatos apsaugos užtikrinant geresnę gyvūnų gerovę, sveikatą ir galimo gyvūnų ligų (kurių kai kurios yra zoonozinio pobūdžio) perdavimo kontrolę laikantis bendros sveikatos koncepcijos;
- (9) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/429³ reglamentuojamos užkrečiamosios gyvūnų ligos siekiant išvengti tokių ligų plitimo Sąjungoje. Gyvūnų sveikata yra viena iš penkių gyvūnų gerovės sričių, todėl ji aptariama šiame reglamente. Tačiau šis reglamentas skirtas ne Reglamente (ES) 2016/429 išvardytoms ligoms, o šunų ir kačių sveikatos būklei, kurią lemia neužkrečiamosios ligos (pavyzdžiui, sužalojimai) arba į sąrašą neįtrauktos ligos (pavyzdžiui, tam tikri

³ 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/429 dėl užkrečiamųjų gyvūnų ligų, kuriuo iš dalies keičiami ir panaikinami tam tikri gyvūnų sveikatos srities aktai (Gyvūnų sveikatos teisės aktas) (OL L 84, 2016 3 31, p. 1).

parazitai). Todėl šiame reglamente nustatytos taisyklės papildo Reglamentą (ES) 2016/429 ir jomis nepakeičiamos ar nedubliuojamos tame reglamente nustatytos taisyklės;

- (10) Reglamente (ES) 2016/429 reikalaujama ženklinti šunis ir kates mikroschema, tačiau tik tuo atveju, jei jie, įvežti į Sąjungą, vežami iš vienos valstybės narės į kitą. Pagal tą reglamentą reikalaujamas ženklinimas nėra visiškai suderintas, nes nėra nustatyta tikslų mikroschemų standartų. Be to, tame reglamente nereikalaujama, kad valstybės narės turėtų šunų ir kačių duomenų bazes. Todėl turėtų būti reikalaujama, kad valstybės narės sukurtų ir tvarkytų Sąjungos rinkai tiekiamų šunų ir kačių duomenų bazes, kad būtų užtikrintas šių gyvūnų atsekamumas. Taip pat būtina užtikrinti šių duomenų bazių sąveikumą. Tai padės rasti informaciją apie šunis ir kates visoje Sąjungoje, taip pat leis kompetentingoms institucijoms vykdyti oficialią kontrolę, kad būtų užtikrintas gyvūnų gerovės taisyklių laikymasis;
- (11) šunų ir kačių tiekimas siekiant pelno arba nemokamai daro poveikį vidaus rinkai. Todėl, siekiant užkirsti kelią sukčiavimui, turėtų būti užtikrintas visų gyvūnų, kuriais prekiaujama Sąjungos rinkoje, atsekamumas, o gyvūnų laikymui veisimo vietose, gyvūnų augintinių parduotuvėse ar gyvūnų globos namuose turėtų būti taikomos išsamios taisyklės;
- (12) šunų ir kačių laikymas savininkų vardu, pvz., gyvūnų augintinių laikino apgyvendinimo veikla, yra laikina ir vietoje vykdoma veikla, tad nedaro didelio poveikio vidaus rinkai. Todėl tikslinga gyvūnų augintinių laikino apgyvendinimo veiklai netaikyti šiame reglamente nustatytų reikalavimų, taikomų šunis ir kates laikančioms veiklos vykdymo vietoms;
- (13) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/63/ES⁴ reglamentuojamas moksliniais tikslais laikomų gyvūnų, įskaitant šunis ir kates laikymas, veisimas ir tiekimas. Todėl moksliniams tikslams skirti šunys ir katės neturėtų būti įtraukti į šio reglamento taikymo sritį;
- (14) daugybei šunų ir kačių pirmą kartą bus taikomos išsamios gerovės taisyklės, kurios padės jiems gyventi geresnėmis sąlygomis. Tačiau, atsižvelgiant į praktinius sunkumus, su kuriais susiduriama tam tikrais atvejais siekiant nustatyti, ar šunys ir katės laikomi kaip gyvūnai augintiniai, ar siekiant juos pateikti ar tiekti rinkai, šiuo reglamentu gyvūnų augintinių savininkai, laikantys tam tikrą skaičių šunų ir kačių, kurie atsiveda tam tikrą skaičių vadų, neviršijantį tam tikros ribos, turėtų būti atleisti nuo tam tikrų pareigų. Priešingu atveju tiems gyvūnų augintinių savininkams būtų taikomi atitinkami šio reglamento reikalavimai, o tai būtų neproporcinga;
- (15) kai pasiekama ankstesnėje konstatuojamojoje dalyje nurodyta veisimo veiklos riba, visoms patalpoms, naudojamoms gyvūnams veisti, taikomos šio reglamento II skyriuje nustatytos veisimo vietų taisyklės, net jei veisimo veikla vykdoma namų ūkiuose, kaip dažnai daro įvairių rūšių komerciniai veisėjai. Namų ūkiai, kuriuose šunys ir katės laikomi kitais nei reprodukcijos tikslais, nelaikomi veisimo vietomis ir neprivalo atitikti šio reglamento II skyriaus nuostatų;
- (16) nors kai kurias veisimo vietas valdo licenciją turintys veisėjai, laikydamiesi gero gyvūnų valdymo standarto, didelė dalis Sąjungos rinkai pateikiamų gyvūnų yra iš šėšėlinės rinkos veisėjų ir standartų neatitinkančių veisėjų, kurie neužtikrina

⁴ 2010 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/63/ES dėl mokslo tikslais naudojamų gyvūnų apsaugos (OL L 276, 2010 10 20, p. 33).

pakankamo jų veisiamų šunų ir kačių gerovės lygio. Dėl to atsiranda nesąžininga konkurencija veislinių gyvūnų veisėjų ir neveislinių gyvūnų veisėjų, kurie laikosi aukštų gyvūnų gerovės standartų, atžvilgiu. Todėl būtina nustatyti išsamias gyvūnų gerovės taisykles visų veisimo vietų subjektams;

- (17) be to, Sąjungos rinkoje šunis ir kates teikia įvairių rūšių veiklą vykdančys įvairių rūšių subjektai. Esama ne tik komercinių veisėjų, bet ir gyvūnų augintinių parduotuvių, kuriose pardavimui laikomi paprastai kitose veiklos vykdymo vietose atsivesti ir veisiami šunys ir katės. Šių gyvūnų apsauga gali būti neoptimali ir nėra bendrų gerovės standartų, kurių turi būti laikomasi šiose pardavimo vietose. Atsižvelgiant į tai, kad gyvūnų augintinių parduotuvės yra komerciniai subjektai, tiekiantys rinkai šunis ir kates, šioms veiklos vykdymo vietoms turi būti taikomi šio reglamento reikalavimai;
- (18) gyvūnų globos namai yra privačios arba valstybinės įmonės arba ne pelno organizacijos, kurios renka ir laiko benamius šunis ir kates arba anksčiau savininkų laikytus gyvūnus, kurie yra pamesti, konfiskuoti arba apleisti. Kartais nekontroliuojama gyvūnų augintinių reprodukcija arba pernelyg intensyvus veisimas lemia benamių šunų ir kačių, kurie atsiduria gyvūnų globos namuose, proliferaciją. Priklausomai nuo kilmės, gyvūnų globos namuose esantys gyvūnai gali būti grynaveisliai arba mišrūnai, be to, tai gali būti gyvūnų, kurie dauginasi globos namuose, vados. Gyvūnų globos namuose gali būti laikoma daug gyvūnų, jie gali būti parduodami arba dovanojami ar atiduodami privatiems laikytojams kartais nemokamai arba sumokėjus pagrįstas patirtas išlaidas;
- (19) nepaisant to, kad komercinių veisėjų ir gyvūnų augintinių parduotuvių bei gyvūnų globos namų vykdoma veikla skiriasi, visi jie Sąjungos rinkoje tiekia šunis ir kates ir esama tam tikro dubliavimo, ypač paklausos lygmeniu. Ieškodami šuns ar katės, vartotojai pasirenka, ar gyvūną pirkti iš veisėjo (tiesiogiai arba per gyvūnų augintinių parduotuvę ar tarpininką), ar pasiimti gyvūną iš gyvūnų globos namų. Šunis ar kates tiesiogiai iš gyvūnų augintinių savininkų įsigyjama retai. Vienas iš svarbių šuns ar katės pasirinkimo veiksnių yra galimos elgsenos ar kitos problemos, kurios gali pasireikšti gyvūnui dėl to, kad jis buvo laikomas prastomis gerovės sąlygomis, ir dėl kurių gali sumažėti jo tinkamumas laikyti kaip gyvūną augintinį, nepriklausomai nuo to, ar gyvūnas buvo laikomas komercinėje veisimo vietoje, gyvūnų augintinių parduotuvėje ar gyvūnų globos namuose. Be to, atsižvelgiant į tai, kad prekybą taip pat vykdo tarpininkai ir daugiausia internetu, pirkėjai, prieš įsigydami šunį ar katę, gali nežinoti, ar gyvūnas kilęs iš gyvūnų globos namų, veisėjo ar gyvūnų augintinių parduotuvės. Esama įrodymų, kad Sąjungos rinkai gyvūnų globos namai tiekia didelį skaičių gyvūnų, ypač kačių. Taip pat yra įrodymų, kad kai kuriose valstybėse narėse gyvūnai, visų pirma šunys, iš gyvūnų globos namų tiekiami potencialiems gyvūnų augintinių savininkams kitose valstybėse narėse. Siekiant užtikrinti, kad būtų pasiektas šio reglamento tikslas užtikrinti sklandų šunų ir kačių vidaus rinkos veikimą ir racionalų sektoriaus vystymąsi, kartu užtikrinant aukštą gyvūnų gerovės lygį, kai kuriuos šio reglamento reikalavimus būtina taikyti gyvūnų globos namams, kuriuose laikomas tam tikras minimalus gyvūnų skaičius, nepriklausomai nuo to, ar jie parduoda gyvūnus už atlygį, tiekia gyvūnus nemokamai, ar kompensuojant pagrįstas išlaidas. Siekiant proporcingumo ir atsižvelgiant į tai, kad gyvūnų globos namų veikla skiriasi nuo kitų subjektų veiklos ir gali atlikti viešo intereso funkciją, gyvūnų globos namams turėtų būti taikomi tik kai kurie šio reglamento reikalavimai, visų pirma susiję su gyvūnų prižiūrėtojų skaičiumi ir kompetencija, būstu, šėrimu ir girdymu, elgsenos

poreikiais ir skausminga praktika, taip pat rekomenduojamais veterinarijos gydytojo apsilankymais;

- (20) be to, atsižvelgiant į didelį skaičių gyvūnų, kurių gyvūnų globos namai tiekia Sąjungoje ir į poreikį užtikrinti, kad būtų pasiekti šio reglamento tikslai, susiję su atsekamumu ir neteisėtos prekybos prevencija, gyvūnų globos namams taip pat turėtų būti taikomi šio reglamento reikalavimai, susiję su šunų ir kačių ženklinimu ir registravimu, nepriklausomai nuo to, ar jų veikla gali būti laikoma ekonominio pobūdžio, ar ne;
- (21) šiuo reglamentu nustatomi šunų ir kačių gyvūnų gerovės reikalavimai, todėl jis patenka į Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2017/625⁵ taikymo sritį ir turėtų būti taikomos atitinkamos kompetentingų institucijų apibrėžtys. Turėtų būti taikoma tame reglamente nustatyta kompetentingų institucijų apibrėžtis, kad būtų užtikrintas suderinamumas su taikytinomis oficialios kontrolės taisyklėmis, susijusiomis su gyvūnų sveikata ir gerove;
- (22) penkių sričių koncepcija (šėrimas, fizinė aplinka, sveikata, bendravimas elgsenos tikslais ir psichinė būklė) buvo sukurta remiantis moksliniais įrodymais siekiant apibūdinti skirtingus gyvūnų gerovės aspektus. Dėmesys sutelkiamas ne tik į gyvūnų neigiamos patirties nebuvimą, bet ir į teigiamą patirtį. Todėl šis reglamentas turėtų būti grindžiamas penkių sričių koncepcija;
- (23) siekiant užtikrinti tinkamą šio reglamento vykdymą, labai svarbu, kad kompetentingos institucijos galėtų nustatyti veiklos vykdymo vietas, kurioms taikoma oficiali kontrolė. Todėl subjektai, laikantys šunis ir kates veiklos vykdymo vietose, turi pranešti apie savo veiklą kompetentingoms institucijoms;
- (24) gerai parengti ir kvalifikuoti darbuotojai yra labai svarbūs gerinant gyvūnų gerovės sąlygas. Kompetencija gyvūnų gerovės srityje reikalauja žinių apie pagrindinius atitinkamos rūšies elgsenos modelius ir poreikius. Kad šunims ir katėms nebūtų sukelta skausmo, streso ir kančių, gyvūnų prižiūrėtojai turėtų turėti su savo užduotimis ir prižiūrimais gyvūnais susijusią kompetenciją gyvūnų gerovės srityje;
- (25) atsižvelgiant į tai, kad gyvūnų gerovė apima gyvūnų sveikatą, subjektus geriausiai gali konsultuoti veterinarijos gydytojai, kad būtų pagerinta gyvūnų gerovės padėtis veiklos vykdymo vietose. Veterinarijos gydytojai turėtų atlikti aktyvų vaidmenį didinant informuotumą apie šių gyvūnų sveikatos ir gerovės tarpusavio ryšį. Todėl veiklos vykdymo vietose, kuriose laikomi šunys ir katės, veterinarijos gydytojas turėtų reguliariai lankytis gyvūnų gerovės klausimais;
- (26) dėl tam tikrų veisimo strategijų gali kilti šunų ir kačių gerovės problemų. Atrenkant tam tikrus genetinius požymius dėl estetinių ar kitų komercinių priežasčių, taip pat gali būti sukurti gyvūnų gerovės požįriu nepageidaujami požymiai ir jie gali būti

⁵ 2017 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/625 dėl oficialios kontrolės ir kitos oficialios veiklos, kuri vykdoma siekiant užtikrinti maisto ir pašarų srities teisės aktų bei gyvūnų sveikatos ir gerovės, augalų sveikatos ir augalų apsaugos produktų taisyklių taikymą, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 999/2001, (EB) Nr. 396/2005, (EB) Nr. 1069/2009, (EB) Nr. 1107/2009, (ES) Nr. 1151/2012, (ES) Nr. 652/2014, (ES) 2016/429 ir (ES) 2016/2031, Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1/2005 ir (EB) Nr. 1099/2009 bei Tarybos direktyvos 98/58/EB, 1999/74/EB, 2007/43/EB, 2008/119/EB ir 2008/120/EB, ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 854/2004 ir (EB) Nr. 882/2004, Tarybos direktyvos 89/608/EEB, 89/662/EEB, 90/425/EEB, 91/496/EEB, 96/23/EB, 96/93/EB ir 97/78/EB bei Tarybos sprendimas 92/438/EEB (Oficialios kontrolės reglamentas) (OL L 95, 2017 4 7, p. 1–142).

perduodami ateities kartoms. Todėl subjektai turėtų imtis priemonių užtikrinti, kad jų veisimo strategijos nesukeltų tokių neigiamų pasekmių šunų ir kačių gerovei;

- (27) iš mokslinių įrodymų matyti, kad įvaisa daro didelį neigiamą poveikį gyvūnų sveikatai ir gerovei. Todėl šunų ir kačių įvaisa, įskaitant pirmojo ir antrojo laipsnio kergimą, turėtų būti uždrausta, nes dėl jos padidėja paveldimų sutrikimų atvejų skaičius ir sutrikdoma imuninės sistemos funkcija, o šie reiškiniai neigiamai veikia šunų ir kačių sveikatą ir gerovę;
- (28) Europos maisto saugos tarnyba (toliau – Tarnyba) teikė techninę ir mokslinę pagalbą keliais klausimais, susijusiais su veisimo vietose laikomų šunų ir kačių būstu, sveikata ir skausmingomis procedūromis⁶. Šiame reglamente atsižvelgiama į Tarnybos rekomendacijas dėl būsto tipo ir mankštos, būsto temperatūros ir apšvietimo, sveikatos ir skausmingų chirurginių intervencijų;
- (29) moksliniais įrodymais pabrėžiama šėrimo, girdymo, būsto, sveikatos, elgsenos poreikių ir skausmingos praktikos prevencijos svarba šunų ir kačių gerovei. Todėl labai svarbu, kad šios sritys, susijusios su šunų ir kačių laikymu, būtų išsamiai reglamentuotos;
- (30) moksliniai įrodymai aiškiai patvirtina, kad šunys ir katės turi turėti pakankamai erdvės savo natūraliai elgsenai išreikšti ir normaliam socialiniam bendravimui palaikyti. Tai neįmanoma, kai gyvūnai laikomi izoliuoti ir narvuose. Todėl turėtų būti draudžiama šunis ir kates laikyti narvuose;
- (31) turėtų būti draudžiama gyvūnus laikyti pririštus ilgą laiką, nes tai gali kelti didelį susirūpinimą dėl gyvūnų gerovės. Tai gali būti siejama su padidėjusiu lokomotorinių sutrikimų paplitimu, nepajėgumu patogiai gulėti ar ilsėtis ir normaliai elgtis;
- (32) labai svarbu šunims ir katėms suteikti pakankamai vietos, kad jie galėtų išreikšti savo įgimtą elgseną. Dėl tos pačios priežasties kontenerius naudoti turėtų būti leidžiama tik išskirtinėmis aplinkybėmis, pavyzdžiui, agresyviems gyvūnams izoliuoti ar vežti pas veterinarijos gydytoją. Laikant šunis ir kates patalpose taip pat turėtų būti galimybė naudotis natūralia šviesa, prireikus papildomai naudojant dirbtinį apšvietimą, kad būtų lengviau užtikrinti tinkamą gyvūnų cirkadinį ritmą. Šunims turėtų būti suteikta galimybė kasdien saugiai patekti į lauką, kad būtų atsižvelgta į jų poreikį mankštintis, socializuotis ir išreikšti kitokią įgimtą elgseną;
- (33) siekiant išvengti kalių vedeklių ir kačių vedeklių nėštumo komplikacijų ir nepakenkti jų gerovei, jos turėtų būti veisiamos tik kai jos yra pasiekusios skeletinę ir lytinę brandą. Kad kalės vedeklės ir katės vedeklės galėtų fiziškai atsigauti po nėštumo ir laktacijos, jos turėtų būti vėl kergiamos tik praėjus pakankamai laiko. Tačiau, siekiant išvengti tam tikrų kalių vedeklių ir kačių vedeklių patologinių reprodukcijos sutrikimų, pvz., piometros, turėtų būti leidžiami ne daugiau kaip trys nėštumai iš eilės, o po jų turėtų būti tinkamas atsigavimo laikotarpis. Kalėms vedeklėms ir katėms vedeklėms senstant, reprodukcija turėtų būti palaipsniui nutraukiama;
- (34) praktikos, susijusios su reprodukcijos ciklu, pakeitimas, kurio reikalaujama pagal šį reglamentą, kai kuriais atvejais gali turėti įtakos šunų ir kačių veisėjų pajamų lygiui

⁶ EFSA (Europos maisto saugos tarnyba), Candiani, D., Drewe, J., Forkman, B., Herskin, M. S., Van Soom, A., Aboagye, G., Ashe, S., Mountricha, M., Van der Stede Y., Fabris, C. 2023 m. *Scientific and technical assistance on welfare aspects related to housing and health of cats and dogs in commercial breeding establishments*. EFSA Journal, 21(9), 1–105. <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2023.8213>.

dėl mažėjančio vadų skaičiaus per metus. Todėl veisėjams būtina suteikti papildomo laiko savo verslo modeliui pritaikyti;

- (35) šunys ir katės, laikomi kaip gyvūnai augintiniai, neturėtų kelti jokios grėsmės žmonių saugumui. Siekiant sumažinti agresijos žmonių atžvilgiu riziką, veisimo vietose atsivesti šunys ir katės turėtų būti tinkamai socializuojami su tos pačios rūšies atstovais, jei įmanoma, su kitais gyvūnais ir su žmonėmis. Jie turėtų būti laikomi stimuliuojančioje ir negrėsmingoje aplinkoje, kuri turi būti pagerinta suteikiant jiems galimybes žaisti ir išreikšti kitą įgimtą elgseną. Šunų ir kačių atskyrimas nuo motinų anksčiau nei natūralus nujunkymas šiems gyvūnams gali sukelti didelį stresą dėl atskyrimo ir todėl turėtų būti draudžiamas;
- (36) procedūros, kuriomis siekiama pakeisti kačių ir šunų išvaizdą arba išvengti tam tikros jų elgsenos, pavyzdžiui, ausų trumpinimas, uodegos trumpinimas, nagų pašalinimas ir balso stygų rezekcija, daro didelį neigiamą poveikį kačių ir šunų gerovei. Šios procedūros sukelia skausmą ir neleidžia katėms ir šunims išreikšti savo įgimos elgsenos. Dėl šios priežasties jos turėtų būti leidžiamos tik tuo atveju, jei jas atlieka veterinarijos gydytojas, ir tik tada, kai tai būtina dėl medicininių priežasčių;
- (37) sąlygos veisimo vietose yra itin svarbios siekiant užtikrinti, kad šunys ir katės prieš pateikiant juos rinkai būtų tinkamai laikomi ir su jais būtų tinkamai elgiamasi. Todėl svarbu, kad tas veiklos vykdymo vietas patvirtintų kompetentingos institucijos ir prieš jas patvirtinant būtų atliktas išankstinis patikrinimas vietoje. Taip pat svarbu, kad tų patvirtintų veiklos vykdymo vietų sąrašas būtų prieinamas viešai, kad potencialūs pirkėjai galėtų patikrinti savo tiekėjų statusą. Kadangi visoms veiklos vykdymo vietoms nustatytas ilgesnis laikymo sveikatos reikalavimų taikymo laikotarpis, būtina, kad veisimo vietų pareiga gauti patvirtinimą būtų pradėta taikyti tą pačią dieną kaip ir laikymo ir sveikatos reikalavimai;
- (38) kai kurie subjektai, pateikiantys rinkai šunis ir kates, arba gyvūnų globos namai, tiekiantys šunis ir kates, skatina potencialius klientus pirkti bet kokia kaina, naudodami emocinius argumentus, neminėdami potencialiam savininkui gyvūno augintinio turėjimo pasekmių. Kiti subjektai ar gyvūnų globos namai reikalauja atsakomybės, susijusios su gyvūnų augintinių turėjimu, ir dėl to sumažėja jų galimybės parduoti gyvūnus. Šis subjektų požiūrių neatitikimas paprastai yra palankus mažiau atsakingiems subjektams, todėl iškraipoma konkurencija, nepaisant to, kad, siekiant užtikrinti gyvūnų gerovę ir viešąją tvarką, yra svarbu informuoti pirkėjus apie jų atsakomybę perkant šunį ar katę. Todėl tikslinga reikalauti, kad visi šunų ir kačių, kurie tampa gyvūnais augintiniais, tiekėjai Sąjungos rinkoje informuotų būsimus savininkus apie jų atsakomybę. Be to, kai šuns ar katės tiekimas vykdomas naudojantis internetinėmis priemonėmis, kartu su reklama internete turėtų būti pateikiamas atitinkamas įspėjimas, kad būtų veiksmingai perduodama informacija apie atsakingą nuosavybę;
- (39) neteisėtą prekybą ir nesąžiningą praktiką, susijusią su šunų ir kačių pardavimu arba dovanojimu, palengvina tai, jog nėra atsekamumo, nes nėra tų gyvūnų ženklinimo ir registravimo reikalavimų. Be to, nesąžininga praktika gali formuotis tada, kai šunų ir kačių ženklinimo ir registravimo sistemos nėra suderintos arba jomis negalima lengvai naudotis, nes nėra techninių sistemų sąveikos. Todėl labai svarbu suderinti ženklinimo ir registravimo priemonių standartus ir užtikrinti, kad šunų ir kačių ženklinimas ir registravimas būtų užbaigtas prieš pirmą kartą tiekiant gyvūną į Sąjungą. Šunų ir kačių tiekėjai, prieš pirmą kartą pateikdami gyvūnus Sąjungoje, turėtų pateikti ženklinimo ir registravimo vienoje iš šiuo tikslu valstybių narių sukurtų duomenų bazių įrodymus.

Vėliau, kiekvieną kartą pasikeitus gyvūno savininkui ar atsakomybei už jį, tiekėjas turi pateikti gyvūno ženklinimo ir registravimo vienoje iš duomenų bazių įrodymą. Siekiant proporcingumo, ši pareiga neturėtų būti taikoma fiziniams asmenims, kurie retkarčiais tiekia šunis ir kates nesinaudodami interneto platformomis;

- (40) šunų ir kačių tiekėjai turėtų pateikti ne tik ženklinimo įrodymą, t. y. dokumentą, kuriame nurodytas gyvūnui implantuotos mikroschemos kodas, bet ir to gyvūno registravimo oficialioje duomenų bazėje įrodymą. Taip naujajam savininkui perduodama pagrindinė informacija apie gyvūną ir užtikrinamas atsekamumas;
- (41) dauguma šunų ir kačių šiuo metu siūlomi parduoti arba dovanoti interneto platformose, todėl interneto platformų paslaugų teikėjai, tarpininkaudami šioje srityje, turėtų elgtis rūpestingai. Todėl, nedarant poveikio Reglamentui (ES) 2022/2065, turėtų būti reikalaujama, kad interneto platformos pritaikytų šunų ir kačių pardavimo sąrašų skelbimo sąlygas taip, kad tiekėjai turėtų pateikti pardavimui arba dovanojimui skirtų šunų ir kačių ženklinimo ir registravimo įrodymus. Be to, Komisija turėtų užtikrinti, kad būtų sukurta viešai prieinama nemokama sistema, kuria būtų sudarytos sąlygos patikrinti šuns ar katės ženklinimo ir registravimo autentiškumą. Šia priemone siekiama geriau kovoti su sukčiavimu gerinant Sąjungoje tiekiamų šunų ir kačių kilmės atsekamumą, sudaryti sąlygas kompetentingoms institucijoms vykdyti geresnę kontrolę ir galiausiai gerinti šių gyvūnų gerovę. Tai neturėtų reikšti nei interneto platformų pareigos bendrai stebėti jų platformose pateikiamų pardavimo sąrašų, nei bendros faktų nustatymo pareigos, siekiant įvertinti ženklinimo ir registravimo tikslumą prieš paskelbiant pasiūlymą;
- (42) kadangi gyvūnų prižiūrėtojų informuotumo apie gyvūnų gerovę lygis daro tiesioginį poveikį jų prižiūrimų šunų ir kačių gerovei, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad būtų rengiami pakankami mokymai tiek kiekybės, tiek kokybės požiūriu, kad gyvūnų prižiūrėtojai galėtų atitikti šiame reglamente nustatytus mokymo reikalavimus;
- (43) siekiant užtikrinti šunų ir kačių atsekamumą, gyvūnai turėtų būti ne tik ženklinami unikaliuoju identifikatoriumi – mikroschema, bet ir jų ženklinimas turėtų būti registruojamas duomenų bazėje. Todėl valstybės narės, kurios dar neturi šunų ir kačių duomenų bazių, turėtų sukurti tokias duomenų bazes, kad ženklinimas būtų patikimas ir jį būtų galima patikrinti. Be to, siekiant užtikrinti atsekamumą Sąjungoje, šios nacionalinės duomenų bazės turėtų būti sąveikios, kad kompetentingos institucijos ir atitinkami suinteresuotieji subjektai galėtų patikrinti ženklinimo autentiškumą;
- (44) siekiant įvertinti pažangą, susijusią su gyvūnų gerovės sąlygomis, kuriomis šunys ir katės laikomi veiklos vykdymo vietose, ir jų atsekamumu, būtina, kad valstybės narės rinktų pagrindinius politikos rodiklius, kurie turėtų būti suderinti pagal šį reglamentą siekiant užtikrinti jų palyginamumą Sąjungos lygmeniu, apie juos praneštų ir juos analizuotų, kad būtų sudarytos sąlygos Sąjungos lygmeniu stebėti pažangą, padarytą siekiant šio reglamento politikos tikslų;
- (45) į Sąjungą importuoti šunys ir katės galėjo būti veisiami arba laikomi trečiosiose šalyse jų gerovei žalingomis sąlygomis. Be to, atsižvelgiant į ypatingą Sąjungos piliečių susirūpinimą dėl šunų ir kačių gerovės, taip pat į riziką gyvūnų ir visuomenės sveikatai, susijusią su prastomis gerovės sąlygomis kilmės veiklos vykdymo vietose, kurių specializacija – šunų ir kačių veisimas, svarbu, kad iš trečiųjų šalių importuojami šunys ir katės atitiktų jų gerovės taisykles, lygiavertes šiame reglamente nustatytoms taisyklėms, ir būtų suteiktos tokios pačios jų atsekamumo garantijos. Atsižvelgiant į tai, kad šiam tikslui trečiųjų šalių subjektai, vykdančys šunų ir kačių eksportą į

Sąjungą, turės atlikti pakeitimų, būtina suteikti pereinanąjį laikotarpį, kurio trukmė būtų tokia pati kaip ir taikomo Sąjungos subjektams;

- (46) ankstesnėje konstatuojamojoje dalyje nurodytos nuostatos turėtų būti įgyvendinamos įtraukiant į sąrašą trečiąsias šalis, kurioms leista tiekti šunis ir kates į Sąjungą, remiantis Komisijos atliktu jų oficialios kontrolės vertinimu, kad būtų užtikrintas pagal šį reglamentą reikalaujamų gyvūnų gerovės taisyklių arba lygiaverčių taisyklių vykdymas jų teritorijoje esančiose veiklos vykdymo vietose, kurios tiekia arba ketina tiekti šunis ir kates į Sąjungą. Be to, siekiant užtikrinti atsekamumą ir kontrolę Sąjungos pasienio kontrolės postuose, turėtų būti sudarytas tose trečiojoiose šalyse esančių šunis ir kates veisiančių ir laikančių veiklos vykdymo vietų, kurioms leidžiama eksportuoti tuos gyvūnus į Sąjungą, sąrašas. Komisija, laikydamasi rizika grindžiamo požiūrio, turėtų atlikti pagal šį reglamentą patvirtintų trečiųjų šalių ir šalių, kurios prašo būti patvirtintos pagal šį reglamentą, oficialios kontrolės patikimumo auditus;
- (47) vadovaujantis Reglamentu (ES) 2016/429, trečiųjų šalių, iš kurių leidžiama į Sąjungą įvežti šunis ir kates, sąrašas sudaromas siekiant valdyti užkrečiamųjų gyvūnų ligų patekimo į Sąjungą riziką. Todėl į ankstesnėje konstatuojamojoje dalyje nurodytą trečiųjų šalių sąrašą turėtų būti įtrauktos tik tos trečiosios šalys, kurioms suteiktas leidimas pagal Reglamentą (ES) 2016/429 ir kurios suteikia tinkamas garantijas dėl savo kompetentingos institucijos gebėjimo kontroliuoti eksportui į Sąjungą šunis ir kates veisiančias ir laikančias veiklos vykdymo vietas ir užtikrinti jų atitiktį šiame reglamente nustatytiems gyvūnų gerovės reikalavimams;
- (48) siekiant atsižvelgti į technikos pažangą ir mokslo raidą, taip pat į jos socialinį ir ekonominį poveikį bei poveikį aplinkai, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais iš dalies keičiamas šio reglamento 6 straipsnis, kad dėl veisimo strategijų neatsirastų genotipų, darančių žalingą poveikį šunų ir kačių sveikatai ar gerovei;
- (49) siekiant nustatyti minimaliuosius kriterijus, kurie turi būti vertinami per gyvūnų gerovės vizitus, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais papildomas šio reglamento 10 straipsnis;
- (50) siekiant atsižvelgti į technikos pažangą ir mokslo raidą, taip pat į jų socialinį ir ekonominį poveikį bei poveikį aplinkai, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais iš dalies keičiami šio reglamento priedai dėl šunų ir kačių veisimo, laikymo ir ženklavimo reikalavimų, taip pat dėl šio reglamento politikos tikslų stebėsenos rodiklių;
- (51) ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros⁷ nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;

⁷ Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinis susitarimas dėl geresnės teisėkūros (OL L 123, 2016 5 12, p. 1).

- (52) Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai, kad būtų užtikrinto vienodos šių reglamento nuostatų įgyvendinimo sąlygos:
- 9 straipsnio 3 dalis – suderinti gyvūnų prižiūrėtojų švietimo, mokymo ar profesinės patirties turinį;
 - 17 straipsnio 5 dalis – nustatyti informaciją, kurią tiekėjai turi pateikti kaip šunų ir kačių ženklavimo ir registravimo įrodymą tiek, kai jie siūlomi interneto platformose, tiek ir kitomis priemonėmis;
 - 17 straipsnio 7 dalis – nustatyti tam tikrus sistemos, kuria atliekami automatiniai šunų ir kačių ženklavimo ir registravimo autentiškumo patikrinimai, aspektus;
 - 19 straipsnio 3 dalis – nustatyti minimaliuosius 1 dalyje nurodytų duomenų bazių turinio reikalavimus ir su duomenų bazių sąveikumu susijusius reikalavimus;
 - 20 straipsnio 3 dalis – nustatyti suderintą III priede surinktų duomenų vertinimo metodiką ir valstybių narių Komisijai teikiamų pranešimų apie tuos duomenis šabloną;
 - 21 straipsnio 5 dalis – nustatyti tvarką, pagal kurią Sąjunga pripažintų sąlygų, kuriomis šunys ir katės veisiami ir laikomi trečiosios šalies veiklos vykdymo vietose, ketinančiose eksportuoti gyvūnus į Sąjungą, lygiavertiškumą nustatytosioms šiuo reglamentu.
- Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011⁸;
- (53) piliečių požiūris į šunų ir kačių gerovę skiriasi, o kai kurios valstybės narės jau yra priėmusios išsamias šios srities taisykles. Todėl būtina, kad valstybėms narėms būtų leidžiama toliau taikyti griežtesnes nacionalines taisykles, kuriomis siekiama platesnės gyvūnų apsaugos, nei nustatyta šiame reglamente. Valstybės narės taip pat turėtų toliau turėti galimybę tam tikrose srityse priimti griežtesnes nacionalines taisykles, jei tos taisyklės nedaro poveikio tinkamam vidaus rinkos veikimui;
- (54) valstybės narės turėtų informuoti Komisiją apie tokias nacionalines taisykles. Komisija apie jas turėtų informuoti kitas valstybes nares. Jei nacionalinės taisyklės patenka į Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/1535 taikymo sritį, apie jas turėtų būti pranešta Komisijai pagal tą direktyvą;
- (55) labai svarbu, kad Sąjungos teisės aktai būtų reguliariai stebimi ir vertinami, kad juos būtų galima pakoreguoti siekiant numatomo poveikio. Todėl šiame reglamente turėtų būti nustatyta Komisijos pareiga vykdyti šunų ir kačių gerovės Sąjungoje stebėseną ir atlikti vertinimą, kuris turi būti pateiktas kitoms Sąjungos institucijoms;
- (56) siekdamas užtikrinti visapusišką šio reglamento taikymą, valstybės narės turėtų nustatyti taisykles dėl sankcijų, taikytinų už šio reglamento pažeidimus, ir užtikrinti,

⁸ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13–18).

kad jos būtų įgyvendinamos. Tos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos;

- (57) kadangi šio reglamento tikslų, t. y. nustatyti minimaliąsias suderintas taisykles, kuriomis užtikrinamas tinkamas vidaus rinkos veikimas kartu užtikrinant aukštą šunų ir kačių gerovės lygį ir jų atsekamumą, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl siūlomo veiksmo poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali priimti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS

DALYKAS, TAIKymo SRITIS IR APIBRĖŽTYS

1 straipsnis

Dalykas

Šiuo reglamentu nustatomi minimalieji reikalavimai dėl:

- a) šunų ir kačių, veisiamų ar laikomų veiklos vykdymo vietose arba pateikiamų Sąjungos rinkai, gerovės;
- b) šunų ir kačių, pateikiamų Sąjungos rinkai arba tiekiamų Sąjungoje, atsekamumo.

2 straipsnis

Taikymo sritis

1. Šis reglamentas taikomas veisiant, laikant ir pateikiant rinkai šunis ir kates, taip pat juos tiekiant Sąjungos rinkai.
2. Šis reglamentas netaikomas veisiant, laikant ir pateikiant rinkai šunis ar kates, ar juos tiekiant moksliniais tikslais.

3 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

1. šuo – *Canis lupus familiaris* rūšies gyvūnas;
2. katė – *Felis silvestris catus* rūšies gyvūnas;
3. šunų ir kačių gerovė – šuns ar katės fizinė ir psichinė būklė, susijusi su gyvūno gimimo, gyvenimo ir nugaišimo sąlygomis;
4. laikymas – gyvūno laikymo ir prižiūrėjimo veiklos vykdymo vietoje veikla;
5. pateikimas rinkai – šunų ir kačių laikymas siekiant juos parduoti, siūlyti parduoti, platinti ar bet koku kitu būdu perduoti nuosavybę ar atsakomybę už gyvūną už atlygį arba bent jau patirtų išlaidų kompensavimą, įskaitant gyvūnų reklamą pirmiau nurodytais tikslais;
6. tiekimas – šunų ar kačių nuosavybės arba atsakomybės už juos perdavimas bet kokiomis priemonėmis ar forma už atlygį ar nemokamai, išskyrus atvejus, kai fiziniai

asmenys retkarčiais tiekia šunis ar kates kitais būdais nei tarpininkaujant interneto platformai;

7. interneto platforma – Reglamento (ES) 2022/2065 3 straipsnio i punkte apibrėžta interneto platforma, tarpininkaujanti pateikiant rinkai arba tiekiant šunis ir kates;
8. įtraukimas į pardavimo sąrašą – šuns ar katės tiekimo reklamos skelbimas interneto platformoje;
9. kalė vedeklė – šuns patelė nuo pirmo jos suporavimo ar apvaisinimo iki paskutinės per savo gyvenimą atsivestos vados nujunkymo;
10. katė vedeklė – katės patelė nuo pirmo jos suporavimo ar apvaisinimo iki paskutinės per savo gyvenimą atsivestos vados nujunkymo;
11. veiklos vykdymo vieta – veisimo vietos, gyvūnų globos namai ir gyvūnų augintinių parduotuvės;
12. veisimo vieta – patalpos ar statiniai, įskaitant namų ūkius, kuriuose laikomi šunys ir katės reprodukcijos tikslais, siekiant jų palikuonis pateikti rinkai;
13. gyvūnų augintinių parduotuvė – patalpos ar statiniai, kuriuose šunys ir katės laikomi parduoti kaip gyvūnai augintiniai, tačiau nėra ten atsivesti;
14. gyvūnų globos namai – fizinio arba juridinio asmens valdomos patalpos ar statiniai, išskyrus namų ūkius, kuriuose nepageidaujami, apleisti, buvusieji benamiai, pamesti ar konfiskuoti šunys ir katės, laikomi siekiant juos tiekti už atlygį arba nemokamai;
15. subjektas – fizinis arba juridinis asmuo, išskyrus už gyvūnų globos namus atsakingus asmenis, kuris veisia, laiko savo kontroliuojamus šunis ir kates, jais prekiauja ar pateikia juos rinkai;
16. tiekėjas – šunį ar katę tiekiantis fizinis ar juridinis asmuo, įskaitant už gyvūnų globos namus atsakingus fizinius ar juridinius asmenis;
17. kompetentingos institucijos – Reglamento (ES) 2017/625 3 straipsnio 3 dalyje apibrėžtos kompetentingos institucijos;
18. veisimo strategija – sistemingų veiksmų rinkinys, kuris, be kita ko, apima šunų ir kačių ir jų genetinės medžiagos produktų registravimą, atranką, veisimą ir keitimąsi jais ir kuris yra parengtas ir taikomas siekiant išsaugoti arba pagerinti norimas fenotipines ir (arba) genotipines tikslinės veisiamų gyvūnų populiacijos savybes;
19. suluošinimas – intervencija, įskaitant chirurginę intervenciją, atliekama ne dėl terapinių ar diagnostinių priežasčių, dėl kurios pažeidžiama arba prarandama jautri kūno dalis arba pakinta kaulų struktūra;
20. kančia – nemaloni, nepageidaujama fizinė ar psichinė būklė, susidariusi dėl to, kad gyvūnas veikiamas kenksmingais dirgikliais arba nėra svarbių teigiamų dirgiklių;
21. būstas – pastatai arba apribota lauko erdvė veiklos vykdymo vietose, kuriose laikomi šunys ir katės;
22. šunidė – fizinė struktūra, kurioje yra vienas ar daugiau atskirų aptvarų šunims laikyti;
23. katidė – fizinė struktūra, kurioje yra vienas ar daugiau atskirų aptvarų katėms laikyti;
24. gyvūnų prižiūrėtojas – veiklos vykdymo vietoje veisiamus ar laikomus šunis ir kates prižiūrintis asmuo;

25. aplinkos gerinimo priemonė – medžiaga ar struktūra gyvūno aplinkoje, turinti profesinę ar maistinę savybę, galinčią sukelti ir patenkinti smalsumą ir apetitą skatinančią elgseną arba fizinę motyvaciją;
26. pririšimas – gyvūno pririšimas prie stabilios atramos siekiant jį išlaikyti pageidaujamoje vietoje;
27. konteineris – bet koks rėmas, dėžė, talpykla ar kita standi konstrukcija, naudojama šunims ir katėms izoliuoti;
28. gyvūnas augintinis – šuo arba katė, skirti laikyti namų ūkyje asmeniniam malonumui ir draugijai;
29. atsakinga nuosavybė – dabartinio arba būsimos šuns ar katės savininko įsipareigojimas atlikti įvairias pareigas, kuriomis siekiama patenkinti šuns ar katės elgesio, aplinkos ir fizinius poreikius, ir užkirsti kelią rizikai, kurią šuo arba katė gali kelti bendruomenei, kitiems gyvūnams ar aplinkai.

II SKYRIUS

VEIKLOS VYKDYMO VIETŲ SUBJEKTŲ PAREIGOS

4 straipsnis

Šiame skyriuje nustatytų pareigų išimtys

Šis skyrius netaikomas:

- veisimo vietoms, kuriose laikomos ne daugiau kaip trys kalės vedeklės ar katės vedeklės ir kuriose vienoje veiklos vykdymo vietoje per kalendorinius metus iš viso atvedamos ne daugiau kaip dvi vados;
- gyvūnų augintinių parduotuvėms, kuriose bet kuriuo metu laikomi ne daugiau kaip trys šunys arba ne daugiau kaip šešios katės;
- gyvūnų globos namams, kuriuose bet kuriuo metu laikoma ne daugiau kaip dešimt šunų arba ne daugiau kaip dvidešimt kačių.

5 straipsnis

Bendrieji gerovės principai

Subjektai ir už gyvūnų globos namus atsakingi fiziniai ar juridiniai asmenys šunims ir katėms, kurie veisiami ar laikomi jų veiklos vykdymo vietoje, taiko šiuos principus:

- a) šunys ir katės aprūpinami vandeniu ir pašarais, kurių kokybė ir kiekis užtikrina jų gerą mitybą ir hidrataciją;
- b) šunys ir katės laikomi geroje fizinėje aplinkoje, kuri yra patogi, visų pirma erdvės, temperatūros ir judėjimo laisvės požiūriu;
- c) šunys ir katės laikomi saugiai, švariai ir rūpinamasi jų sveikata apsaugant juos nuo ligų, funkcinių sutrikimų, sužalojimų ir skausmo, visų pirma sukeliama dėl valdymo, elgesio su jais ar suluošinimų;
- d) šunys ir katės laikomi aplinkoje, kurioje jiems sudaromos sąlygos išreikšti nežalingą socialinę elgseną, konkrečiai rūšiai būdingą elgseną, taip pat teigiamus santykius su žmonėmis;
- e) šunys ir katės laikomi taip, kad būtų optimizuota jų psichinė būklė, užkertant kelią neigiamai patirčiai arba ją sumažinant laiko ir intensyvumo atžvilgiu, taip pat kuo

labiau padidinant teigiamos patirties įvairiose a–d punktuose nurodytose srityse galimybes laiko ir intensyvumo atžvilgiu.

6 straipsnis

Bendrieji šunų ir kačių gerovės reikalavimai

1. Subjektai ir už gyvūnų globos namus atsakingi fiziniai ar juridiniai asmenys atsako už jų kontroliuojamų šunų ir kačių gerovę ir už bet kokios rizikos jų gerovei mažinimą.
2. Subjektai ir už gyvūnų globos namus atsakingi fiziniai ar juridiniai asmenys užtikrina, kad šunis ir kates prižiūrėtų tinkamas skaičius gyvūnų prižiūrėtojų, turinčių pagal 9 straipsnį reikalaujamą įgūdžių ir kompetenciją.
3. Veisimo vietų subjektai užtikrina, kad dėl veisimo strategijų neatsirastų genotipų ir fenotipų, kurie turėtų neigiamą poveikį šunų ir kačių arba jų palikuonių gerovei.
Subjektams valdant šunų ir kačių reprodukciją, draudžiama kergti tėvus ir palikuonis arba senelius ir anūkus.
Šia dalimi neužkertamas kelias brachicefalinių veislių šunų ir kačių selekcijai ir veisimui, su sąlyga, kad vykdant selekcijos ar veisimo programas būtų kuo labiau sumažintos neigiamos brachicefalinių požymių pasekmės gerovei.
4. Komisijai pagal 23 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais, atsižvelgiant į Europos maisto saugos tarnybos mokslines nuomones, taip pat į socialinį ir ekonominį poveikį bei poveikį aplinkai, iš dalies keičiamas šis straipsnis dėl konkrečių kriterijų, kuriuos turi atitikti subjektai, rengdami veisimo strategijas, kurios turi atitikti 3 dalies reikalavimus.

7 straipsnis

Pareiga pranešti apie šunų ir kačių veisimą ar laikymą veiklos vykdymo vietose

Subjektai ir už gyvūnų globos namus atsakingi fiziniai ar juridiniai asmenys kompetentingoms institucijoms praneša apie savo veiklą ir pateikia šią informaciją:

- a) subjekto tapatybė, vardas, pavardė ir adresas;
- b) veiklos vykdymo vietos buvimo vieta;
- c) veiklos vykdymo vietos rūšis: veisimo vieta, gyvūnų augintinių parduotuvė ar gyvūnų globos namai;
- d) veiklos vykdymo vietoje laikomų gyvūnų rūšis ir veislė, jei taikoma;
- e) maksimalus gyvūnų, kurie gali būti laikomi veiklos vykdymo vietoje, skaičius.

8 straipsnis

Pareiga informuoti apie atsakingą nuosavybę

1. Kai subjektai ir už gyvūnų globos namus atsakingi fiziniai ar juridiniai asmenys pateikia rinkai arba tiekia šunis ar kates, kad jie būtų laikomi kaip gyvūnai augintiniai, jie pateikia gyvūno augintinio įgijėjui informaciją, kuri yra būtina, kad jis užtikrinti gyvūno gerovę, įskaitant informaciją apie atsakingą nuosavybę.
2. Kai šunų ir kačių tiekimas reklamuojamas internetinėmis priemonėmis, pardavimo sąraše aiškiai matomomis ir paryškintomis raidėmis pateikiamas šis įspėjimas:

„Gyvūnas nėra žaislas. Gyvūno pirkimas arba priėmimas yra gyvenimą keičiantis sprendimas. Kaip gyvūno savininkas privalote užtikrinti, kad visada būtų tenkinami visi jo sveikatos ir gerovės poreikiai.“

9 straipsnis

Gyvūnų prižiūrėtojų kompetencija gyvūnų gerovės srityje

1. Gyvūnų prižiūrėtojai turi turėti šią kompetenciją, susijusią su jų prižiūrimais šunimis ir katėmis:
 - a) jų biologinės elgsenos ir fiziologinių bei etologinių poreikių supratimą;
 - b) gebėjimą atpažinti jų išraišką, įskaitant bet kokius kančios požymius, ir nustatyti tinkamas kančios mažinimo priemones, kurių reikia imtis tokiais atvejais;
 - c) gebėjimą taikyti gerą gyvūnų valdymo praktiką, naudoti ir prižiūrėti jų prižiūrimų rūšių gyvūnams naudojamą įrangą ir kuo labiau sumažinti bet kokią riziką gyvūnų gerovei;
 - d) žinias apie savo pareigas pagal šį reglamentą.
2. 1 dalyje nurodyta kompetencija gali būti įgyjama per švietimą, mokymą arba profesinę patirtį. Švietimas, mokymas ir profesinė patirtis turi būti įrodyti dokumentais.
3. Priimdama įgyvendinimo aktus Komisija gali nustatyti minimaliuosius reikalavimus, susijusius su 2 dalyje nurodyto švietimo, mokymo ar profesinės patirties turiniu. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 24 straipsnyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

10 straipsnis

Gyvūnų gerovės vizitai

1. Subjektai ir už gyvūnų globos namus atsakingi fiziniai ar juridiniai asmenys:
 - a) užtikrina, kad veiklos vykdymo vietose, už kurias jie atsakingi, bent kartą per metus apsilankytų veterinarijos gydytojas, kad subjektui arba už gyvūnų globos namus atsakingam fiziniam ar juridiniam asmeniui patartų dėl priemonių, skirtų bet kokiam rizikos gyvūnų gerovei veiksniai pašalinti;
 - b) registruoja a punkte nurodyto veterinarijos gydytojo vizito rezultatus ir tolesnius veiksmus ir saugo tuos įrašus bent šešerius metus, kad paprašiusios su jais galėtų susipažinti kompetentingos institucijos.
2. Komisijai pagal 23 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis straipsnis papildomas nustatant minimaliuosius kriterijus, kurie turi būti vertinami gyvūnų gerovės vizitų metu.

11 straipsnis

Šėrimas ir girdymas

1. Subjektai ir už gyvūnų globos namus atsakingi fiziniai ar juridiniai asmenys užtikrina, kad šunys ir katės būtų šeriami laikantis I priedo 1 punkte nustatytų reikalavimų, ir, remdamiesi veterinarijos gydytojo ar gyvūnų mitybos specialisto rašytiniu patarimu, gali pakoreguoti I priedo 1 punkte nustatytą šėrimo dažnumą.

2. Subjektai ir už gyvūnų globos namus atsakingi fiziniai ar juridiniai asmenys užtikrina, kad šunys ir katės būtų tinkamai šeriami ir girdomi, aprūpindami juos:
- a) geriamuoju vandeniu *ad libitum*;
 - b) pakankamo kiekio ir kokybės pašaru, kuris atitinka šunų ir kačių fiziologinius, mitybos ir medžiagų apykaitos poreikius ir patenkina jų sotumą ir kuris yra šunų ir kačių amžiui, veislei, kategorijai, aktyvumo lygiui ir sveikatos būklei pritaikytos mitybos dalis;
 - c) pašaru, kuriame nėra medžiagų, galinčių sukelti kančias;
 - d) pašaru taip, kad būtų išvengta staigių pokyčių ir užtikrintas geras virškinamojo trakto sistemos veikimas, visų pirma nujunkymo etapu.
3. Subjektai ir už gyvūnų globos namus atsakingi fiziniai ar juridiniai asmenys užtikrina, kad šėrimo ir girdymo įrenginiai būtų pastatyti ir įrengti taip, kad:
- a) būtų užtikrinta prieiga visiems šunims ir katėms, taip kuo labiau sumažinant jų tarpusavio konkurenciją ir vengiant agonistinės elgsenos, visų pirma tais atvejais, kai šunys ir katės neturi neribojamos prieigos prie pašaro;
 - b) pašarų ir vandens išsilietų kuo mažiau ir jie nebūtų užteršiami kenksmingomis medžiagomis;
 - c) šunys ir katės negalėtų susižeisti, nuskęsti ar patirti kitokią žalą;
 - d) jie būtų lengvai valomi ir dezinfekuojami siekiant išvengti ligų.

12 straipsnis
Būstas

1. Subjektai užtikrina, kad šunims ir katėms būtų suteiktas būstas pagal I priedo 2 punktą.
2. Subjektai ir už gyvūnų globos namus atsakingi fiziniai ar juridiniai asmenys užtikrina, kad:
- a) veiklos vykdymo vietose, kuriose laikomi gyvūnai, ir jose naudojama įranga būtų tinkami tose veiklos vykdymo vietose laikomų šunų ir kačių tipams ir skaičiui, taip pat būtų sudarytos sąlygos reikiamai prieigai ir nuodugniai visų šunų ir kačių patikrinimui;
 - b) visos veiklos vykdymo vietos pastato sudedamosios dalys, įskaitant grindų dangą, stogą ir erdvės suskirstymą, taip pat šunims ir katėms naudojama įranga būtų tinkamai sukonstruotos ir prižiūrimos, lengvai valomos ir dezinfekuojamos, siekiant užtikrinti, kad jos nekeltų jokios rizikos gyvūnų gerovei;
 - c) kai gyvūnai laikomi veisimo vietose arba gyvūnų augintinių parduotuvėse, oro cirkuliacija, dulkių lygis, temperatūra, santykinis oro drėgnis ir dujų koncentracija neviršytų šunims ir katėms nekenksmingų ribų ir kad vėdinimas būtų pakankamas, kad būtų išvengta perkaitimo ir prireikus kartu su šildymo sistemomis būtų pašalinta pernelyg didelė drėgmė;
 - d) šunys ir katės turėtų pakankamai erdvės laisvai judėti ir pagal savo poreikius išreikšti rūšiai būdingą elgseną, suteikiant pakankamai erdvės aplinkos gerinimo medžiagoms ir struktūroms, gyvūnams būtų suteikta galimybė socializuotis ir pasišalinti, taip pat švarios poilsio vietos;

- e) lauke laikomi šunys ir katės būtų apsaugoti nuo neigiamų klimato sąlygų, įskaitant šiluminį stresą, nudegimą nuo saulės ir nušalimą.
- 3. Draudžiama laikyti šunis ar kates konteineriuose.
Konteineriai gali būti naudojami tik atskiriems šunims ir katėms vežti ir laikinai izoliuoti su sąlyga, kad nesukeliamas stresas dėl ekstremalios temperatūros.
- 4. Laikyti šunis vien tik patalpose draudžiama. Patalpose laikomi šunys turi turėti galimybę kasdien patekti į lauko zoną, kurioje jie gali mankštintis ir socializuotis. Be to, jei šunys laikomi šunidėse, subjektai suprojektuoja ir pastato atskirus aptvarus, kad šunys galėtų laisvai patekti į apribotą lauko erdvę ir patalpą arba atskirą namelį.
- 5. Jei katės laikomos katidėse, subjektai suprojektuoja ir pastato atskirus aptvarus, kad katės galėtų laisvai judėti ir išreikšti savo natūralią elgseną.
- 6. Subjektai užtikrina, kad uždarose patalpose, kuriose laikomi šunys ar katės, būtų išlaikyta jiems tinkama neutralios temperatūros zona.
- 7. Subjektai užtikrina, kad šunys ir katės visada galėtų patekti į natūralią šviesą. Prireikus dėl valstybės narės klimato sąlygų ir geografinės padėties subjektai pasirūpina dirbtiniu apšvietimu.
- 8. Šis straipsnis taikomas nuo [5 metai po šio reglamento įsigaliojimo dienos].

13 straipsnis Sveikata

- 1. Subjektai užtikrina, kad būtų imtasi priemonių šunų ir kačių sveikatai apsaugoti pagal 1 priedo 3 punktą.
- 2. Subjektai ir už gyvūnų globos namus atsakingi fiziniai ar juridiniai asmenys užtikrina, kad:
 - a) šunis ir kates, už kuriuos jie atsakingi, bent kartą per dieną patikrintų gyvūnų prižiūrėtojai;
 - b) šunys ar katės, turintys ligos, susirgimo, sužeidimų ar kitaip neigiamai paveiktos gerovės požymių, prireikus nepagrįstai nedelsiant būtų perkelti į atskirą erdvę, prireikus būtų gydomi veterinarijos gydytojo ir laikomi ten, kol jie visiškai pasveiksta, arba kitu atveju nepagrįstai nedelsiant numarinami;
 - c) šunį arba katę numarintų tik veterinarijos gydytojas;
 - d) būtų taikomos priemonės, įskaitant veterinarinius vaistus, siekiant užkirsti kelią išorės ir vidaus parazitams ir juos kontroliuoti, įskaitant profilaktinį veterinarinį gydymą, kuriuo siekiama užkirsti kelią įprastoms ligoms, su kuriomis gali susidurti šunys ar katės, tinkamai atsižvelgiant į epizootinę situaciją;
 - e) aplinkos gerinimo medžiagos nekeltų jokios sužeidimo, biologinio ar cheminio užterštumo ar kitos rizikos sveikatai.
- 3. Subjektai užtikrina, kad:
 - a) kalės vedeklės ir katės vedeklės būtų veisiamos tik jei jos yra minimalaus amžiaus pagal I priedo 3.1 ir 3.2 punktus, jų skeletas yra visiškai suaugęs ir jos neserga ligomis ir neturi fizinių sutrikimų, kurie galėtų neigiamai paveikti jų nėštumą ir gerovę;

- b) kalių vedeklių ir kačių vedeklių nėštumai, po kurių atsivedama vada, vyktų kuo rečiau;
- c) laktuojančios katės vedeklės nebūtų kergiamos ar apvaisinamos;
- d) bet kuri 8 metų ar vyresnė kalė vedeklė ir bet kuri 6 metų ar vyresnė katė vedeklė, prieš ją kergiant, būtų fiziškai apžiūrėta veterinarijos gydytojo, kad būtų raštu patvirtinta, kad jos nėštumas nekels jokio pavojaus jos gerovei, įskaitant jos sveikatą;
- e) suaugusios šunų ir kačių patelės, kurios nebenaudojamos reprodukcijai, taip pat dėl šio reglamento nuostatų taikymo, nebūtų žudomos ar apleidžiamos. Subjektai ir toliau užtikrina tų gyvūnų gerovę pagal reglamentą.

Subjektas saugo d punkte nurodytą raštišką patvirtinimą ne trumpiau kaip trejus metus nuo kalės vedeklės ar katės vedeklės nugaišimo.

- 4. Šis straipsnis taikomas nuo [5 metai po šio reglamento įsigaliojimo dienos].

14 straipsnis Elgsenos poreikiai

- 1. Subjektai ir už gyvūnų globos namus atsakingi fiziniai ar juridiniai asmenys užtikrina, kad būtų imtasi priemonių siekiant patenkinti kačių ir šunų elgsenos poreikius pagal I priedo 4 punktą.
- 2. Šunis ir kates draudžiama laikyti erdvėse, kuriose ribojamas natūralus jų judėjimas, išskyrus atvejus, kai atliekamos šios procedūros ar gydymas:
 - a) fizinė apžiūra, įskaitant gyvūnų ženklavinimą;
 - b) gyvūnų ženklavimas, kad būtų galima nustatyti jų tapatybę;
 - c) mėginių ėmimas ir skiepijimas;
 - d) higienos, sveikatos ar reprodukcijos tikslais atliekamos procedūros;
 - e) medicininis gydymas.
- 3. Veiklos vykdymo vietos patalpose draudžiama gyvūnus laikyti pririštus ilgiau kaip 1 valandą, išskyrus medicininio gydymo laikotarpį.
- 4. Subjektai ir už gyvūnų globos namus atsakingi fiziniai ar juridiniai asmenys užtikrina, kad būtų sudarytos sąlygos gyvūnams išreikšti nežalingą socialinę elgseną, konkrečiai rūšiai būdingą elgseną ir galimybę išreikšti teigiamas emocijas.
- 5. Veisimo vietų subjektai užtikrina, kad būtų parengta tinkama gyvūnų socializavimosi su žmonėmis, ir kai įmanoma, su kitais gyvūnais strategija.

15 straipsnis Skausminga praktika

- 1. Draudžiamas suluošinimas, įskaitant ausų trumpinimą, uodegos trumpinimą, dalinę ar visišką pirštų amputaciją ir balso stygų ar klosčių rezekciją, išskyrus atvejus, kai tai daroma dėl medicininės indikacijos siekiant vienintelio tikslo – pagerinti šunų ir kačių sveikatą. Tokiu atveju procedūrą atlieka tik veterinarijos gydytojas, taikydamas nejautrą ir ilgalaikę analgeziją.
- 2. Patinų kastracija ir patelių sterilizacija leidžiama tik tuo atveju, jei tai atlieka veterinarijos gydytojas, taikydamas nejautrą ir ilgalaikę analgeziją.

3. Draudžiamas toks elgesys:
- a) nuolat laikyti surištas kūno dalis;
 - b) gyvūnus spardyti, mušti, vilkti, mėtyti ir spausti;
 - c) veikti šunis ir kates elektros srove;
 - d) ilgą laiką naudoti antsnukius, išskyrus atvejus, kai to reikia dėl sveikatos ar gerovės priežasčių; tokiu atveju antsnukių naudojimo trukmė turėtų būti sumažinama iki minimalios būtinos trukmės;
 - e) šunis ar kates kelti už galūnių, galvos, uodegos ir kailio.

16 straipsnis

Veisimo vietų patvirtinimas

1. Nuo [5 metai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos] subjektai, prieš parduodami jų veiklos vykdymo vietoje atsivestus šunis ir kates, iš kompetentingos institucijos turi gauti savo veisimo vietos patvirtinimą.
2. Kompetentinga institucija išduoda veisimo vietos patvirtinimo pažymėjimą, jeigu prieš tai per patikrinimą vietoje patvirtinama, kad veiklos vykdymo vieta atitinka šio reglamento reikalavimus.
3. Kompetentingos institucijos tvarko ir viešai skelbia patvirtintų veisimo vietų sąrašą.

III SKYRIUS

ŠUNŲ IR KAČIŲ ŽENKLINIMAS IR REGISTRAVIMAS

17 straipsnis

Šunų ir kačių ženklintas ir registravimas

1. Nuo [3 metai nuo įsigaliojimo dienos] visi tiekimo Sąjungoje tikslais veiklos vykdymo vietose laikomi šunys ir katės, įskaitant veisimo vietose laikomus suaugusius šunis ir kates, gyvūnų globos namuose laikomus šunis ir kates ir fizinių asmenų tiekiamus šunis ir kates, ženklinami poodine mikroschema, kurioje yra mikrolustas, kaip nustatyta II priede. Veiklos vykdymo vietų subjektai užtikrina, kad jų veiklos vykdymo vietose atsivesti šunys ir katės būtų paženklinėti, kad būtų galima nustatyti jų tapatybę, iki jų tiekimo Sąjungoje datos arba ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo gyvūno atsivedimo. Mikroschemą implantuoja veterinarijos gydytojas arba ji implantuojama veterinarijos gydytojo atsakomybe.
2. Nuo [3 metai nuo įsigaliojimo dienos] pagal 1 dalį paženklintus šunis ir kates veterinarijos gydytojas arba jo padėjėjas veterinarijos gydytojo atsakomybe registruoja 19 straipsnyje nurodytoje nacionalinėje duomenų bazėje. Veisimo vietose laikomų šunų ir kačių registracija atliekama veisimo vietos, atsakingos už šunį ar katę, savininko vardu. Gyvūnų globos namuose laikomų šunų ir kačių registracija atliekama už gyvūnų globos namus atsakingo asmens vardu. Fizinių asmenų, ketinančių tiekti šunį arba katę Sąjungoje, atveju registracija atliekama to asmens vardu. Bet kuris vėlesnis šuns ar katės savininkas arba už juos atsakingas asmuo užtikrina, kad nuosavybės ar atsakomybės pasikeitimas būtų užregistruotas 19 straipsnyje nurodytoje duomenų bazėje.
3. Nuo [3 metai nuo įsigaliojimo dienos], prieš tiekdamas šunį ar katę Sąjungoje, tiekėjas gyvūno įgijėjui pateikia:

- a) gyvūno ženklavimo ir registravimo pagal 1 ir 2 dalis įrodymą;
- b) šią informaciją apie šunį ar katę:
 - i) rūšį;
 - ii) lytį;
 - iii) gimimo datą ir šalį, ir
 - iv) kai aktualu – veislę.

Įgijėjai turi galėti patikrinti tiekiamų gyvūnų ženklavimo ir registravimo autentiškumą naudodamiesi 7 dalyje nurodyta sistema.

4. Nuo [5 metai nuo įsigaliojimo dienos] interneto platformų paslaugų teikėjai užtikrina, kad jų elektroninė sąsaja būtų suprojektuota ir organizuojama taip, kad šunų ir kačių tiekėjai galėtų vykdyti savo pareigas pagal 3 dalį, laikydamiesi Reglamento (ES) 2022/2065 31 straipsnio, ir matomu būdu informuotų įgijėjus apie galimybę patikrinti gyvūno ženklavimą ir registravimą per interneto nuorodą į 6 dalyje nurodytą sistemą.

Šunų ir kačių tiekėjas yra vienintelis atsakingas už informacijos, teikiamos per interneto platformos sąsają, tikslumą. Nė viena šios dalies nuostata negali būti aiškinama taip, kad interneto platformos paslaugų teikėjui nustatoma bendra stebėsenos pareiga, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2022/2065 8 straipsnyje.

5. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriuose nustatoma informacija, kurią tiekėjai turi pateikti kaip gyvūno ženklavimo ir registravimo pagal 3 dalies a punktą įrodymą, kai šunys ir katės siūlomi tiek interneto platformose, tiek ir kitomis priemonėmis. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 24 straipsnyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
6. Nuo [3 metai nuo įsigaliojimo dienos] Komisija užtikrina, kad automatinius tiekiamų šunų ir kačių ženklavimo ir registravimo autentiškumo patikrinimus, naudojantis 19 straipsnyje nurodyta duomenų baze, atliekanti sistema būtų viešai prieinama nemokamai. Komisija gali patikėti šios sistemos kūrimą, priežiūrą ir eksploatavimą nepriklausomam subjektui. Sistema turi atitikti šiuos kriterijus:
 - patikimas šuns ar katės ženklavimo ir registravimo autentiškumo patikrinimas naudojantis 19 straipsnyje nurodytas nacionalines duomenų bazes;
 - atitiktis duomenų apsaugos nuostatomis pagal Reglamentą (ES) 2018/1725⁹ ir Reglamentą (ES) 2016/679¹⁰.
7. Ne vėliau kaip [3 metai nuo įsigaliojimo datos] Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomi šie 6 dalyje nurodytos sistemos aspektai:
 - pagrindinės sistemos funkcijos;
 - techniniai, elektroniniai ir kriptografiniai sistemos reikalavimai.

⁹ 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L 295, 2018 11 21, p. 39).

¹⁰ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 24 straipsnyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

IV SKYRIUS KOMPETENTINGOS INSTITUCIJOS

18 straipsnis

Mokymas

Taikydamos 9 straipsnį valstybės narės skiria kompetentingą instituciją, kuri:

- a) užtikrina, kad gyvūnų prižiūrėtojams būtų rengiami mokymo kursai;
- b) patvirtina a punkte nurodytų kursų turinį.

19 straipsnis

Šunų ir kačių duomenų bazės

- 1. Nuo [3 metai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos] kompetentingos institucijos sukuria ir tvarko mikrolustais paženklintų šunų ir kačių registravimo duomenų bazę.
- 2. Nuo [5 metai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos] valstybės narės užtikrina, kad 1 dalyje nurodytos jų duomenų bazės būtų sąveikios su tokiomis pačiomis kitų valstybių narių duomenų bazėmis, kad visoje Sąjungoje būtų galima nustatyti šuns ar katės ženklavimo autentiškumą ir jį atsekti.
- 3. Ne vėliau kaip [taikymo data] Komisija įgyvendinimo aktais nustato 1 dalyje nurodytoms duomenų bazėms taikomus reikalavimus, susijusius su:
 - a) jų turiniu;
 - b) jų sąveikumu tarp valstybių narių;
 - c) jų funkcionalumu pateikiant šuns ar katės ženklavimo ir registravimo įrodymą, kaip nurodyta 17 straipsnio 3 dalies a punkte;
 - d) registru, kuriame valstybės narės deklaruos savo duomenų bases, ir tų duomenų bazių reikiamaais parametrais, kad jas būtų galima sujungti tarpusavyje pagal b punkto nuostatas;
 - e) prieiga naudotis 17 straipsnio 6 dalyje nurodyta sistema siekiant patvirtinti šunų ir kačių ženklavimo ir registravimo autentiškumą;
 - f) duomenų apsaugos nuostatomis pagal Reglamento (ES) 2018/1725 ir Reglamento (ES) 2016/679 reikalavimus.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 24 straipsnyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

20 straipsnis

Duomenų apie gyvūnų gerovę rinkimas ir ataskaitų teikimas

- 1. Kompetentingos institucijos renka, analizuoja ir skelbia III priede nustatytus duomenis.
- 2. Kompetentingos institucijos kas trejus metus ne vėliau kaip tų metų rugpjūčio 31 d. nuo [6 metai nuo įsigaliojimo dienos] parengia ir perduoda Komisijai kompiuterio

skaitoma forma ataskaitą dėl 1 dalyje nurodytų duomenų, kurioje apibendrinami praėjusiais metais surinkti duomenys.

3. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatoma suderinta 1 dalyje nurodytų duomenų rinkimo metodika ir 2 dalyje nurodytos ataskaitos šablonas. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 24 straipsnyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

V SKYRIUS ŠUNŲ IR KAČIŲ ĮVEŽIMAS Į SĄJUNGĄ

21 straipsnis

Šunų ir kačių įvežimas į Sąjungą

1. Nuo [5 metai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos] šunys ir katės gali būti įvežami į Sąjungą siekiant juo pateikti Sąjungos rinkai tik tuo atveju, jei jie buvo laikomi laikantis vieno iš šių punktų nuostatų ar sąlygų:
 - a) šio reglamento II skyriaus;
 - b) sąlygų, kurias Sąjunga pripažįsta lygiavertėmis nustatytosioms šiame reglamente, arba
 - c) jei taikoma, konkrečiame Sąjungos ir eksportuojančios šalies susitarime nustatytų reikalavimų.
2. Nuo [5 metai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos] šunys ir katės gali būti įvežami į Sąjungą siekiant juos pateikti Sąjungos rinkai arba juos tiekti tik tuo atveju, jei jie yra iš trečiosios šalies ar teritorijos ir veiklos vykdymo vietos, įtrauktos į sąrašą pagal Reglamento (ES) 2017/625 126 ir 127 straipsnius.
3. Nuo [šio reglamento įsigaliojimo data + 5 metai] prie į Sąjungą iš trečiųjų šalių ir teritorijų įvežamų šunų ir kačių pridedamame oficialiame sertifikate pateikiamas patvirtinimas dėl atitikties 1 daliai ir patvirtinama, kad šunys ir katės yra kilę iš veiklos vykdymo vietos, įtrauktos į sąrašą pagal 2 dalį.
4. Nedarant poveikio Reglamento (ES) Nr. 576/2013 10 straipsnio 1 dalies a punktui ir Reglamento (ES) 2020/692¹¹ 74 straipsnio 1 daliai, į Sąjungą įvežami šunys ir katės ženklinami mikrolustu, kaip nurodyta 17 straipsnio 1 dalyje, kuriuo užtikrinamas atsekamumas.

Jei į Sąjungą įvežami šunys ar katės dar nėra užregistruoti valstybės narės duomenų bazėje, kaip nurodyta 19 straipsnio 1 dalyje, atvežus juos į paskirties vietą, gyvūno savininkas arba už jį atsakingas asmuo užtikrina, kad jis būtų užregistruotas vienoje iš valstybių narių duomenų bazių per 48 valandas nuo atvežimo.
5. Komisijai suteikiami įgaliojimai įgyvendinimo aktais nustatyti procedūrą, pagal kurią Sąjunga pripažįsta lygiavertes sąlygas pagal 1 dalies b punktą. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 24 straipsnyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

¹¹ 2020 m. sausio 30 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2020/692, kuriuo papildomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/429 taisyklės dėl tam tikrų gyvūnų, genetinės medžiagos produktų ir gyvūninių produktų siuntų įvežimo į Sąjungą ir jų gabenimo bei tvarkymo įvežus (OL L 174, 2020 6 3, p. 379).

VI SKYRIUS PROCEDŪRINĖS NUOSTATOS

22 straipsnis Priedų pakeitimai

Komisijai pagal 23 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiami šio reglamento priedai siekiant atsižvelgti į mokslo ir techniko pažangą, įskaitant, kai aktualu, EFSA mokslines nuomones, ir socialinį ir ekonominį poveikį bei poveikį aplinkai, kiek tai susiję su:

- a) šėrimo dažnumu ir nujunkymo procesu;
- b) temperatūros intervalais;
- c) apšvietimo parametrais;
- d) šunidžių ir katidžių konstrukcija;
- e) šėrimo ir girdymo įrangos konstrukcija;
- f) ploto normomis skirtingų kategorijų šunims ir katėms;
- g) nėštumų dažnumu;
- h) minimaliu kalių vedeklių ir kačių vedeklių amžiumi veisimo pradžia;
- i) socializacija, aplinkos gerinimo priemonėmis ir kitomis priemonėmis šunų ir kačių elgsenos poreikiams patenkinti;
- j) mikroschemų, naudojamų šunims ir katėms ženklini, reikalavimais;
- k) duomenimis, kurie turi būti renkami politikos stebėsenos ir vertinimo tikslais.

Bet koks prieduose nustatytų reikalavimų papildymas grindžiamas atnaujintais moksliniais ar techniniais duomenimis, visų pirma susijusiais su konkrečiomis sąlygomis, būtinomis šunų ir kačių, kuriems taikomas šis reglamentas, gerovei užtikrinti. Kai aktualu, tuose deleguotuosiuose aktuose nustatomi pakankami pereinamieji laikotarpiai, kad subjektai, kuriems jais daromas poveikis, galėtų prisitaikyti prie naujų reikalavimų.

23 straipsnis Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.
2. 6 straipsnio 4 dalyje, 10 straipsnio 2 dalyje ir 22 straipsnyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami neribotam laikotarpiui nuo [šio reglamento įsigaliojimo diena].
3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 6 straipsnio 4 dalyje, 10 straipsnio 2 dalyje ir 22 straipsnyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
6. Pagal 6 straipsnio 4 dalį, 10 straipsnio 2 dalį ir 22 straipsnį straipsnius priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

24 straipsnis
Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda Augalų, gyvūnų, maisto ir pašarų nuolatinis komitetas, įsteigtas pagal Reglamento (EB) Nr. 178/2002 58 straipsnio 1 dalį. Tas komitetas – tai komitetas, kaip tai suprantama Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.
Jeigu komitetas nuomonės nepateikia, Komisija nepriima įgyvendinimo akto projekto ir taikoma Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnio 4 dalies trečia pastraipa.

VI SKYRIUS

GRIEŽTESNĖS NACIONALINĖS PRIEMONĖS IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

25 straipsnis
Griežtesnės nacionalinės priemonės

1. Šiuo reglamentu valstybėms narėms neužkertamas kelias toliau taikyti griežtesnes nacionalines taisykles, kuriomis siekiama platesnės šunų ir kačių gerovės apsaugos ir kurios galioja šio reglamento įsigaliojimo metu, su sąlyga, kad tos taisyklės neprieštarauja šiam reglamentui ir netrukdo tinkamam vidaus rinkos veikimui. Iki [šio reglamento taikymo pradžios data] valstybės narės informuoja Komisiją apie tokias nacionalines taisykles. Komisija apie jas informuoja kitas valstybes nares.
2. Šiuo reglamentu valstybėms narėms neužkertamas kelias priimti griežtesnes nacionalines priemones, kuriomis siekiama užtikrinti platesnę šunų ir kačių, laikomų valstybės narės teritorijoje esančiose veiklos vykdymo vietose, gerovės apsaugą šiais gyvūnų gerovės klausimais:
 - a) būsto sąlygos;
 - b) suluošinimas;
 - c) aplinkos gerinimas;
 - d) selekcijos ir veisimo programos, įskaitant minimalų ir maksimalų veisimo amžių.

Valstybės narės informuoja Komisiją apie tokias nacionalines taisykles prieš jas priimdamos. Komisija apie jas informuoja kitas valstybes nares.

3. 2 dalyje nurodytos priemonės leidžiamos tik tuo atveju, jei jos neprieštarauja šiam reglamentui ir netrukdo tinkamam vidaus rinkos veikimui.
4. Valstybės narės nedraudžia ar netrukdo pateikti rinkai savo teritorijoje šunis ir kates, laikomus kitoje valstybėje narėje, remdamosi tuo, kad atitinkami šunys ir katės nebuvo laikomi laikantis jos griežtesnių nacionalinių gyvūnų gerovės taisyklių.

26 straipsnis

Ataskaitų teikimas ir vertinimas

1. Remdamasi pagal 20 straipsnį gautomis ataskaitomis ir papildoma susijusia informacija, Komisija ne vėliau kaip [7 metai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos], o vėliau kas penkerius metus paskelbia Sąjungos rinkoje pateiktų šunų ir kačių gyvūnų gerovės padėties stebėsenos ataskaitą.
2. Ne vėliau kaip [15 metų nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos] Komisija atlieka šio reglamento vertinimą, įskaitant galimo maksimalaus amžiaus veisti šunis ir kates vertinimą, ir pateikia ataskaitą dėl pagrindinių išvadų Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui.
3. Kad Komisija galėtų pateikti 1 ir 2 dalyse nurodytas ataskaitas, valstybės narės pateikia jai informaciją, būtiną šioms ataskaitoms parengti.

27 straipsnis

Sankcijos

Valstybės narės nustato sankcijų, taikomų pažeidus šį reglamentą, taisykles ir imasi visų būtinų priemonių užtikrinti, kad šios sankcijos būtų įgyvendinamos. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos.

Valstybės narės praneša apie tas taisykles ir tas priemones Komisijai ir nedelsdamos jai praneša apie visus vėlesnius joms įtakos turinčius pakeitimus.

28 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo [2 metai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos], jeigu šiame reglamente nenumatyta kitaip.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkė

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

Turinys

1.	PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA	3
1.1.	Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas	3
1.2.	Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys)	3
1.3.	Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su:	3
1.4.	Tikslas (-ai)	3
1.4.1.	Bendrasis (-ieji) tikslas (-ai)	3
1.4.2.	Konkretus (-ūs) tikslas (-ai)	3
1.4.3.	Numatomas (-i) rezultatas (-ai) ir poveikis	3
1.4.4.	Veiklos rezultatų rodikliai	4
1.5.	Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas	4
1.5.1.	Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį	4
1.5.2.	Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame punkte „Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė“ – dalyvaujant Sąjungai užtikrinama vertė, papildanti vertę, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmis.	4
1.5.3.	Panašios patirties išvados	5
1.5.4.	Suderinamumas su daugiamete finansine programa ir galima sinergija su kitomis atitinkamomis priemonėmis	5
1.5.5.	Įvairių turimų finansavimo galimybių vertinimas, įskaitant perskirstymo mastą	5
1.6.	Pasiūlymo (iniciatyvos) trukmė ir finansinis poveikis	6
1.7.	Planuojamas (-i) biudžeto vykdymo metodas (-ai)	6
2.	VALDYMO PRIEMONĖS	7
2.1.	Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės	7
2.2.	Valdymo ir kontrolės sistema (-os)	7
2.2.1.	Valdymo būdo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ai), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės sistemos pagrindimas	7
2.2.2.	Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą (-as) vidaus kontrolės sistemą (-as)	8
2.2.3.	Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės sąnaudų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą)	9
2.3.	Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės	9
3.	NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS	12

3.1.	Atitinkama (-os) daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)	12
3.2.	Numatomas pasiūlymo finansinis poveikis asignavimams.....	13
3.2.1.	Numatomo poveikio veiklos asignavimams santrauka	13
3.2.2.	Numatomas veiklos asignavimais finansuojamas atliktas darbas.....	16
3.2.3.	Numatomo poveikio administraciniams asignavimams santrauka	17
3.2.4.	Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa	19
3.2.5.	Trečiųjų šalių įnašai	19

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

Pasiūlymas dėl reglamento dėl šunų ir kačių gerovės ir jų atsekamumo

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys)

1 išlaidų kategorija: Bendroji rinka, inovacijos ir skaitmeninė ekonomika

1.3. Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su:

☒ nauju veiksmu

☐ nauju veiksmu, kai bus įgyvendintas bandomasis projektas ir (arba) atlikti parengiamieji veiksmai⁶³

☐ esamo veiksmo galiojimo pratęsimu

☐ vieno ar daugiau veiksmų sujungimu arba nukreipimu į kitą / naują veiksmą

1.4. Tikslas (-ai)

1.4.1. Bendrasis (-ieji) tikslas (-ai)

Pasiūlymo tikslas – sukurti bendrą Sąjungos veiklos vykdymo vietose ir Sąjungoje tiekiamų šunų ir kačių gerovės sistemą, siekiant užkirsti kelią didelėms gyvūnų kančioms, nesąžiningai verslo praktikai, įskaitant sukčiavimą, ir apsaugoti vartotojus.

1.4.2. Konkretus (-ūs) tikslas (-ai)

Konkretus tikslas

1. Užtikrinti bendrus minimaliuosius gyvūnų gerovės standartus, taikomus šunų ir kačių veisimui, laikymui ir pateikimui rinkai arba tiekimui.
2. Pagerinti šunų ir kačių, pateikiamų Sąjungos rinkai arba tiekiamų Sąjungoje, atsekamumą.
3. Skatinti gyvūnų prižiūrėtojų kompetenciją.
4. Gerinti vartotojų apsaugą.
5. Papildyti galiojančias šunų ir kačių importo taisykles.

1.4.3. Numatomas (-i) rezultatas (-ai) ir poveikis

Nurodyti poveikį, kurį pasiūlymas (iniciatyva) turėtų padaryti tiksliniams gavėjams (tikslinėms grupėms).

1 konkretus tikslas

Geresnės veiklos vykdymo vietose laikomų šunų ir kačių gyvenimo sąlygos.

2 konkretus tikslas

Sumažinta nelegalios prekybos šunimis ir katėmis rizika.

3 konkretus tikslas

Geresnis elgesys su šunimis ir katėmis.

⁶³

Kaip nurodyta Finansinio reglamento 58 straipsnio 2 dalies a arba b punkte.

4 konkretus tikslas

Didesnis vartotojų informuotumas jiems įsigyjant šunis ar kates.

5 konkretus tikslas

Sumažinta neteisėto šunų ir kačių importo rizika.

1.4.4. Veiklos rezultatų rodikliai

Nurodyti pažangos ir laimėjimų stebėsenos rodiklius.

1 konkretus tikslas

Patvirtintose veisimo vietose registruotų šunų ir kačių skaičius.

2 konkretus tikslas

Nacionalinėse duomenų bazėse, kurios yra sąveikios ES lygmeniu, registruotų šunų ir kačių skaičius.

3 konkretus tikslas

Gyvūnų prižiūrėtojų, dalyvaujančių nacionaliniuose mokymuose, skaičius per metus.

4 konkretus tikslas

Automatizuotų internetu tiekiamų šunų ir kačių ženklavimo ir registravimo patikrinimų skaičius.

5 konkretus tikslas

Neteisėtos prekybos iš trečiųjų šalių atvejų, apie kuriuos pranešta iRASFF, skaičius.

1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.5.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį

Pasiūlymu siekiama nustatyti veiklos vykdymo vietose laikomų šunų ir kačių mitybos, būsto, valdymo ir kovos su skausminga praktika reikalavimus. Be to, juo bus nustatytos griežtesnės šunų ir kačių atsekamumo ir importo sąlygos.

Jei reglamentas bus priimtas 2024 m., jis galėtų būti įgyvendinamas nuo 2025 m. Tuomet finansinių išteklių poreikis prasidės nuo reglamento įsigaliojimo dienos (2024 m. pabaigoje arba 2025 m.).

1.5.2. Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame punkte „Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė“ – dalyvaujant Sąjungai užtikrinama vertė, papildanti vertę, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmams.

Priežastys imtis Europos lygmens veiksmų (*ex ante*)

Šiuo metu ES teisės aktų dėl šunų ir kačių gerovės nėra, o padėtis valstybėse narėse yra labai nevienoda ir netolygi tiek gerovės standartų, tiek atsekamumo požiūriu. Nesant bendros sistemos, atskirų valstybių narių veiksmų poveikis yra ribotas ir jais negalima išspręsti pagrindinių klausimų, nes šunimis ir katėmis ES prekiaujama laisvai. Be to, nesant bendrų atsekamumo taisyklių, sudaromos palankesnės sąlygos neteisėtai prekybai iš trečiųjų šalių.

Numatoma sukurti Sąjungos pridėtinė vertė (*ex post*).

Pasiūlymu nustatomi bendri reikalavimai dėl gyvūnų gerovės standartų, taikomų šunų ir kačių laikymui, ir dėl jų atsekamumo. Taikant šį požiūrį visiems susijusiems ES subjektams bus sudarytos vienodos sąlygos, įskaitant valstybėse narėse, kuriuose šiuo metu nėra gyvūnų gerovės srities teisės aktų. Be to, ES vartotojai bus geriau apsaugoti nuo nesveikų ir psichikos bei kitokių sutrikimų dėl ankstesnio netinkamo elgesio turinčių šunų ir kačių įsigijimo.

1.5.3. Panašios patirties išvados

Reglamentas grindžiamas įvairia valstybių narių ir suinteresuotųjų subjektų patirtimi bei mokslinė informacija.

Pasiūlymu atsižvelgiama į ES gyvūnų gerovės platformos savanoriškų iniciatyvų dėl gyvūnų augintinių (šunų ir kačių), kuriais prekiaujama, sveikatos ir gerovės išvadas, kuriose pateikiamos gairės dėl atsakingo šunų veisimo, kačių veisimo, šunų ir kačių vežimo komerciniais tikslais, šuniukų ir kačiukų socializacijos, interneto platformų, kuriose prekiaujama šunimis, ir šunų pirkėjams skirtos gairės, taip pat rekomendacijos dėl veiklos vykdymo vietose laikomų šunų ir kačių gerovės reglamentavimo.

Be to, pasiūlymas grindžiamas Europos maisto saugos tarnybos mokslinė ir techninė pagalba dėl aspektų, susijusių su kačių ir šunų būstu ir sveikata komercinėse veisimo vietose. Šioje EFSA ataskaitoje pateikiamos rekomendacijos dėl būsto tipo ir mankštos, būsto temperatūros ir apšvietimo, sveikatos ir kovos su skausmingomis chirurginėmis intervencijomis.

1.5.4. Suderinamumas su daugiamete finansine programa ir galima sinergija su kitomis atitinkamomis priemonėmis

Šis reglamentas įeis į maistui skirtą Bendrosios rinkos programos dalį ir veiks kartu su Europos skaitmenine darbotvarke, kuria skatinami skaitmeniniai sprendimai siekiant patenkinti žmonių sąžiningos ir konkurencingos ekonomikos poreikį.

1.5.5. Įvairių turimų finansavimo galimybių vertinimas, įskaitant perskirstymo mastą

Išlaidos bus dengiamos iš Bendrosios rinkos programos maistui skirtos dalies, atsižvelgiant į tai, kad šio reglamento tikslai padeda siekti vieno iš pagrindinių programos tikslų, t. y. prisidėti prie ES strategijos „Nuo ūkio iki stalo“ tikslų gerinti gyvūnų gerovę.

1.6. Pasiūlymo (iniciatyvos) trukmė ir finansinis poveikis

☐ **trukmė ribota**

- ☐ galioja nuo MMMM [MM DD] iki MMMM [MM DD],
- ☐ įsipareigojimų asignavimų finansinis poveikis nuo MMMM iki MMMM, o mokėjimų asignavimų – nuo MMMM iki MMMM.

☒ **trukmė neribota**

- įgyvendinimo pradinis laikotarpis – nuo 2025 iki 2027 m.,
- vėliau – visuotinis taikymas.

1.7. Planuojamas (-i) biudžeto vykdymo metodas (-ai)⁶⁴

☒ **Tiesioginis valdymas**, vykdomas Komisijos:

- ☒ padalinių, įskaitant Sąjungos delegacijų darbuotojus;
- ☒ vykdomųjų įstaigų.

☐ **Pasidalijamasis valdymas** su valstybėmis narėmis

☐ **Netiesioginis valdymas**, biudžeto vykdymo užduotis pavedant:

- ☐ trečiosioms valstybėms arba jų paskirtoms įstaigoms;
- ☐ tarptautinėms organizacijoms ir jų agentūroms (nurodyti);
- ☐ EIB ir Europos investicijų fondui;
- ☐ įstaigoms, nurodytoms Finansinio reglamento 70 ir 71 straipsniuose;
- ☐ viešosios teisės subjektams;
- ☐ įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja privatinė teisė ir kurioms pavesta teikti viešąsias paslaugas, tiek, kiek joms užtikrinamos pakankamos finansinės garantijos;
- ☐ įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja valstybės narės privatinė teisė, kurioms pavesta įgyvendinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę ir kurioms užtikrinamos pakankamos finansinės garantijos;
- ☐ atitinkamame pagrindiniame akte nurodytiems asmenims, kuriems pavesta vykdyti konkrečius veiksmus BUSP srityje pagal ES sutarties V antraštinę dalį.
- *Jei nurodomas daugiau kaip vienas valdymo būdas, išsamią informaciją pateikti šio punkto pastabų skiltyje.*

Pastabos

[...]

[...]

⁶⁴ Informacija apie biudžeto valdymo būdus ir nuorodos į Finansinį reglamentą pateikiamos svetainėje „BUDGpedia“ <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>.

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės

Nurodyti dažnumą ir sąlygas.

Pasiūlymu reikalaujama, kad valstybės narės kas trejus metus teiktų Komisijai duomenis stebėsenos ir vertinimo tikslais.

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os)

2.2.1. *Valdymo būdo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ai), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės sistemos pagrindimas*

Pagal Europos Komisijos valdymo pareiškimą Sveikatos ir maisto saugos GD (SANTE) savo veiklą vykdo laikydamasis taikytinų teisės aktų ir reglamentų, veikia atvirai ir skaidriai ir laikosi reikalaujamų aukšto lygio profesinių ir etikos standartų.

Veiksmai, kuriais siekiama didinti veiklos vykdymo vietose laikomų šunų ir kačių gerovę, bus įgyvendinami taikant tiesioginį valdymą, taikant Finansiniame reglamente numatytus įgyvendinimo būdus, daugiausia dotacijas ir viešuosius pirkimus. Tiesioginis valdymas suteikia galimybę sudaryti susitarimus dėl dotacijų ir (arba) sutartis su paramos gavėjais ir (arba) rangovais, tiesiogiai vykdančiais Sąjungos politikai naudingą veiklą. Komisija užtikrina, kad būtų tiesiogiai stebimi finansuojamų veiksmų rezultatai. Finansuojamų veiksmų apmokėjimo tvarka bus pritaikyta atsižvelgiant į riziką, susijusią su finansiniais sandoriais.

Siekiant užtikrinti Komisijos kontrolės veiksmingumą, efektyvumą ir ekonomiškumą, kontrolės strategija bus nukreipta į *ex ante* ir *ex post* patikrų pusiausvyrą ir joje daugiausia dėmesio bus skiriama trims pagrindiniams dotacijų ir (arba) sutarčių įgyvendinimo etapams pagal Finansinį reglamentą:

- reglamento politikos tikslus atitinkančių pasiūlymų ir (arba) paraiškų atrankai;
- veiklos, stebėsenos ir *ex ante* kontrolės priemonės, apimančias projekto įgyvendinimą, viešuosius pirkimus, išankstinį finansavimą, tarpinius ir galutinius mokėjimus ir garantijų valdymą;
- atrinktų sandorių *ex post* kontrolei paramos gavėjų ir (arba) rangovų veiklos vietose. Atrenkant šiuos sandorius bus derinamas rizikos vertinimas ir atsitiktinė atranka.

Sveikatos ir maisto saugos generaliniam direktoratui (SANTE GD) taikoma administracinė kontrolė, įskaitant biudžeto kontrolę, vidaus auditą, Europos Audito Rūmų ir Vidaus audito tarnybos metines ataskaitas, metinę ES biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūrą ir galimus OLAF tyrimus, siekiant užtikrinti, kad skirti ištekliai būtų tinkamai naudojami.

Vadovaudamasis Komisijos vidaus kontrolės sistema⁶⁵, Sveikatos ir maisto saugos GD parengė vidaus kontrolės strategiją, kurioje daugiausia dėmesio skiriama finansų valdymui ir jo atitikčiai Finansiniam reglamentui, ypač atsižvelgiant į penkis kontrolės tikslus⁶⁶ ir pagrindinius ekonomiškai efektyvios ir veiksmingos kontrolės

⁶⁵ 2017 m. balandžio 19 d. C(2017) 2373.

⁶⁶ Pagal naujausią Komisijos vidaus kontrolės sistemos patvirtintą COSO modelį: 2017 m. balandžio 19 d. C(2017) 2373, 3 Komunikatas Komisijai dėl vidaus kontrolės sistemos, kuria pakeičiami

principus bei kovos su sukčiavimu priemonės. Ši strategija yra dinamiškas dokumentas, kuris yra nuolat atnaujinamas ir kurį priima Sveikatos ir maisto saugos GD valdyba.

Už rizikos valdymą ir vidaus kontrolę (RMIC) atsakingas Sveikatos ir maisto saugos GD direktorius yra atsakingas už kontrolės strategijos rengimo, atnaujinimo ir perdavimo visiems susijusiems darbuotojams koordinavimą. Šiuo tikslu direktorius kasmet vykdo metinį vidaus kontrolės sistemos vertinimą, kuris įtraukiamas į Sveikatos ir maisto saugos GD metinę veiklos ataskaitą.

2.2.2. *Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą (-as) vidaus kontrolės sistemą (-as)*

Rizikos valdymas yra visapusiškai integruotas į Sveikatos ir maisto saugos GD planavimo ir kontrolės ciklą. Svarbiausia rizika nustatoma atliekant metinį rizikos vertinimą. Daugiausia dėmesio skiriama likutinei rizikai, atsižvelgiant į visas priemones, kurių jau imtasi rizikai sumažinti. Procedūra užbaigiama vyresniosios vadovybės lygmens diskusijomis, kurioms pirmininkauja generalinis direktorius. Apie vadinamąją kritinę riziką pranešama Komisijos nariui, kartu jam pateikiamas veiksmų planas, kaip ją sumažinti iki priimtino lygio. Siekiant stebėti, kaip įgyvendinami veiksmų planai, kiekvienais metais parengiama pažangos ataskaita, kuri pateikiama Komisijos nariui rengiant laikotarpio vidurio ataskaitą.

Sveikatos ir maisto saugos GD yra integravęs rizikos valdymą į savo biudžeto vykdymo procesus. Kiekviename finansų valdymo proceso etape nustatoma galima rizika, klausimai ar problemos.

Įgyvendinant naująjį reglamentą, daugiausia dėmesio skiriama viešųjų pirkimų sutarčių ir keleto dotacijų konkrečiai veiklai ir konkrečioms organizacijoms skyrimui.

Viešųjų pirkimų sutartys daugiausia bus sudaromos tokiose srityse kaip produktų kūrimas (pvz., konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis) ir skatinimo veikla (siekiant remti įsisavinimą).

Dotacijos bus daugiausia skiriamos Komisijos paramos veiklai produktų kūrimo srityje.

Pagrindinė rizika:

- rizika, kad šio reglamento tikslai gali būti neviseiškai pasiekti dėl nepakankamo išrinktų projektų ar sutarčių įgyvendinimo lygio ar kokybės ir (arba) vėlavimo juos įgyvendinti;
- neveiksmingo arba neekonomiško skirtų lėšų, susijusių tiek su dotacijomis (sudėtingos finansavimo taisyklės), tiek su viešaisiais pirkimais (mažai ekonominės veiklos vykdytojų, turinčių reikiamų atitinkamos srities žinių, dėl to neįmanoma palyginti siūlomų kainų kai kuriuose sektoriuose), naudojimo rizika;
- Komisijos reputacijai kylanti rizika, jei atskleidžiami sukčiavimo atvejai ar nusikaltimai; dėl gana gausių rangovų ir paramos gavėjų, kurių kiekvienas taiko savą, neretai gana mažo masto kontrolės sistemą, įvairovės pasitikėjimą kelia tik dalis trečiųjų šalių vidaus kontrolės sistemų.

SEC(2001) 2037 nustatyti ir SEC(2007) 1341 peržiūrėti vidaus kontrolės standartai, peržiūros (2017 m. balandžio 19 d. C(2017) 2373).

Komisija įdiegė vidaus procedūras, kuriomis siekiama užkirsti kelią pirmiau nurodytiems pavojams. Vidaus procedūros visiškai atitinka Finansinį reglamentą, jos apima kovos su sukčiavimu priemones ir pagal jas atsižvelgiama į sąnaudų ir naudos aspektus. Atsižvelgdama į tai, Komisija toliau nagrinėja galimybes sustiprinti valdymą ir pasiekti didesnę efektyvumą. Toliau pateikiamos pagrindinės kontrolės sistemos charakteristikos.

Kontrolė prieš įgyvendinant projektus ir jų įgyvendinimo metu

- Bus įdiegta tinkama projektų valdymo sistema, kurioje daugiausia dėmesio bus skiriama projektų ir sutarčių indėliui siekiant politikos tikslų, užtikrinant sistemingą visų subjektų dalyvavimą, nustatant nuolat teikiamas projektų valdymo ataskaitas, kurias kiekvienu konkrečiu atveju papildytų apsilankymai vietoje, įskaitant rizikos ataskaitas vyresniajai vadovybei, taip pat išlaikant tinkamą biudžeto lankstumą.
- Naudojamos Komisijos sukurtos pavyzdinės dotacijų susitarimų ir paslaugų sutarčių formos. Jose nustatyta keletas kontrolinių nuostatų, pavyzdžiui, audito sertifikatai, finansinės garantijos, auditai vietoje ir OLAF atliekami tikrinimai. Supaprastinamos taisyklės, kuriomis reglamentuojamas išlaidų tinkamumas finansuoti, pavyzdžiui, naudojant vieneto įkainius, vienkartinės išmokos, su išlaidomis nesusijusius įnašus ir kitas Finansiniame reglamente numatytas galimybes. Taip bus sumažintos kontrolės sąnaudos, o didžiausias dėmesys bus skiriamas patikrinimams ir kontrolei tose srityse, kuriose rizika didžiausia.
- Visi darbuotojai pasirašo gero administracinio elgesio kodeksą. Darbuotojai, dalyvaujantys atrankos procedūroje ar susitarimų dėl dotacijų ir (arba) sutarčių valdyme, (taip pat) pasirašo interesų konflikto nebuvimo deklaraciją. Darbuotojai reguliariai mokomi ir dalyvauja tinklų veikloje, kad keistųsi geriausia patirtimi.
- Techninis projekto įgyvendinimas tikrinamas reguliariai pagal dokumentus, remiantis rangovų ir paramos gavėjų techninės pažangos ataskaitomis; be to, kiekvienu konkrečiu atveju numatomi rangovų ir (arba) paramos gavėjų susitikimai ir apsilankymai vietoje.

Kontrolės priemonės, taikomos projekto pabaigoje Siekiant patikrinti vietoje, ar prašymai apmokėti išlaidas atitinka reikalavimus, atliekamas atrinktų sandorių *ex post* auditas. Šių patikrinimų tikslas – išvengti su finansinių sandorių teisėtumu ir tvarkingumu susijusių esminių klaidų, jas aptikti ir ištaisyti. Siekiant užtikrinti kuo didesnę kontrolės priemonių poveikį, atrenkant audituotinus paramos gavėjus rizika grindžiamą atranką numatoma derinti su atsitiktine atranka ir atliekant auditą vietoje, kai įmanoma, atsižvelgti į veiklos aspektus.

2.2.3. Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės sąnaudų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą)

Komisijos ir Sveikatos ir maisto saugos GD vidaus kontrolės strategijose atsižvelgiama į pagrindinius išlaidų veiksnius ir į pastangas, jau kelerius metus dedamas siekiant sumažinti kontrolės išlaidas, nemažinant kontrolės veiksmingumo. Įsitikinta esamų kontrolės sistemų pajėgumu užkirsti kelią klaidoms ir (arba) pažeidimams ir (arba) juos nustatyti, o nustačius – ištaisyti.

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

Nurodyti dabartinės arba numatytas prevencijos ir apsaugos priemones, pvz., išdėstytas Kovos su sukčiavimu strategijoje.

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 325 straipsnyje reikalaujama, kad ES ir jos valstybės narės kovotų su ES finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu ir bet kokioms kitoms neteisėtoms veikoms. Pagal SESV 317 straipsnį ir Finansinio reglamento⁶⁷ 36 straipsnį ES Komisija vykdo ES biudžetą, laikydama patikimo finansų valdymo principų, taikydama efektyvią ir veiksmingą vidaus kontrolę⁶⁸, kuri apima sukčiavimo ir pažeidimų prevenciją, nustatymą, ištaisymą ir susijusius tolesnius veiksmus.

Kai vykdoma veikla taikant tiesioginį valdymą, Komisija imasi tinkamų priemonių, kuriomis būtų užtikrinta, kad Europos Sąjungos finansiniai interesai būtų apsaugoti taikant prevencines priemones, skirtas kovai su sukčiavimu, korupcija ir kitokia neteisėta veikla, atliekant veiksmingus patikrinimus, o nustačius pažeidimus – susigrąžinant neteisingai išmokėtas sumas ir atitinkamais atvejais taikant veiksmingas, proporcingas ir atgrasomąsias sankcijas. Šiuo tikslu Komisija priėmė kovos su sukčiavimu strategiją, paskutinį kartą atnaujintą 2019 m. balandžio mėn. (COM(2019) 196), ir 2023 m. liepos mėn. peržiūrėtą veiksmų planą (COM(2023) 405). Remdamasis OLAF pateikta metodika, generalinis direktoratas ir vykdomosios įstaigos parengė ir įgyvendino savo kovos su sukčiavimu strategijas. Paprastai jos atnaujinamos kas trejus metus, o jų įgyvendinimas stebimas ir apie jį reguliariai pranešama vadovybei. Remdamasis OLAF pateikta metodika, Sveikatos ir maisto saugos GD parengė ir nuo 2013 m. įgyvendina savo kovos su sukčiavimu strategiją. Ji atnaujinama kas trejus metus. Naujausią Sveikatos ir maisto saugos GD kovos su sukčiavimu strategiją, apimančią 2021–2024 m., valdyba priėmė 2021 m. lapkričio 8 d. po OLAF surengto tarpusavio vertinimo. Jos įgyvendinimas stebimas ir apie jį vadovybei pranešama du kartus per metus.

Biudžeto vykdymo taikant tiesioginį valdymą srityje Komisija taip pat įgyvendina keletą priemonių:

- įgyvendinant reglamentą priimti sprendimai ir sudaryti susitarimai bei sutartys aiškiai suteiks Komisijai, įskaitant OLAF, ir Audito Rūmams teisę atlikti auditą, patikrinimus ir inspektavimą vietoje, susigrąžinti nepagrįstai išmokėtas sumas ir prireikus taikyti administracines sankcijas;
- konkurso pasiūlymų ir paraiškų vertinimo etapu pareiškėjai ir konkurso dalyviai tikrinami pagal paskelbtus atmetimo kriterijus, remiantis deklaracijomis ir ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistema (EDES);
- taisyklės, kuriomis reglamentuojamas išlaidų tinkamumas finansuoti, bus supaprastintos pagal Finansinio reglamento nuostatas;
- visiems su sutarčių valdymu susijusiems darbuotojams, taip pat auditoriams ir tikrintojams, vietoje tikrinantiems gavėjų deklaracijas, reguliariai rengiamas mokymas su sukčiavimu ir pažeidimais susijusiais klausimais.

⁶⁷ 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (OL L 193, 2018 7 30).

⁶⁸ Komunikatas Komisijai dėl vidaus kontrolės sistemos peržiūros (C(2017) 2373), priimtas 2017 m. balandžio 19 d. (8 principas, 8.2 charakteristikos)

Deleguotojo leidimus suteikiančio pareigūno (AOD) patikinimo užtikrinimo procesas grindžiamas įdiegtų kontrolės sistemų pajėgumu nustatyti reikšmingus ir (arba) pasikartojančius trūkumus. Kontrolės sistemas sudaro įvairūs elementai: operacijų priežiūra ir tikrinimas, *ex ante* tikrinimas, *ex post* kontrolė, Vidaus audito tarnybos ir Europos Audito Rūmų atliekamas auditas, taip pat Sveikatos ir maisto saugos GD ES valstybėse narėse ir trečiosiose šalyse atliekamas sveikatos ir maisto auditas. Visi susiję subjektai atlieka esminį vaidmenį sukčiavimo prevencijos ir nustatymo srityje.

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

3.1. Atitinkama (-os) daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)

- Dabartinės biudžeto eilutės

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	Numeris	DA / NDA ⁶⁹	ELPA šalių ⁷⁰	valstybių kandidačių ⁷¹	trečiųjų šalių	pagal Finansinio reglamento 21 straipsnio 2 dalies b punktą
	03.02.06 Prisdėjimas siekiant aukšto žmonių, gyvūnų ir augalų sveikatos ir gerovės lygio	DA	NE	NE	NE	NE

⁶⁹ DA – diferencijuotieji asignavimai, NDA – nediferencijuotieji asignavimai.

⁷⁰ ELPA – Europos laisvosios prekybos asociacija.

⁷¹ Valstybių kandidačių ir, kai taikoma, Vakarų Balkanų potencialių kandidačių.

3.2. Numatomas pasiūlymo finansinis poveikis asignavimams

3.2.1. Numatomo poveikio veiklos asignavimams santrauka

- ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai nenaudojami
- ☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai naudojami taip:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	1	Bendroji rinka, inovacijos ir skaitmeninė ekonomika
--	----------	--

SANTE GD ⁷²			2025 metai	2026 metai	2027 ir vėlesni metai	IŠ VISO
•Veiklos asignavimai			-	-	-	-
03. 02 06 Prisdėjimas siekiant aukšto žmonių, gyvūnų ir augalų sveikatos ir gerovės lygio	Įsipareigojimai	(1a)	0,500	0,500	0,500	1,500
	Mokėjimai	(1b)	0,200	0,400	0,900	1,500
<u>Administracinio pobūdžio asignavimai, finansuojami iš konkrečių programų paketo lėšų</u>			-	-	-	-
Biudžeto eilutė	-	3	-	-	-	-
IŠ VISO asignavimų	Įsipareigojimai	= 1a + 3	0,500	0,500	0,500	1,500
Sveikatos ir maisto saugos GD	Mokėjimai	= 1b + 3	0,200	0,400	0,900	1,500
IŠ VISO veiklos asignavimų	Įsipareigojimai	(4)	0,500	0,500	0,500	1,500

⁷² 300 000 EUR metinės priežiūros išlaidos neįtrauktos, nes jos taikomos nuo 2028 m. ir patenka į kitą DFP.

	Mokėjimai	(5)	0,200	0,400	0,900	1,500
IŠ VISO administracinio pobūdžio asignavimų, finansuojamų iš konkrečių programų paketo lėšų		(6)	-	-	-	-
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos 1 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	Įsipareigojimai	= 4 + 6	0,500	0,500	0,500	1,500
	Mokėjimai	= 5 + 6	0,200	0,400	0,900	1,500

O IŠ VISO veiklos asignavimų (visose veiklos išlaidų kategorijose)	Įsipareigojimai	(4)	-	-	-	-
	Mokėjimai	(5)	-	-	-	-
IŠ VISO administracinio pobūdžio asignavimų, finansuojamų iš konkrečių programų paketo lėšų (visose veiklos išlaidų kategorijose)		(6)	-	-	-	-
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos 1–6 IŠLAIDŲ KATEGORIJAS (Orientacinė suma)	Įsipareigojimai	= 4 + 6	0,500	0,500	0,500	1,500
	Mokėjimai	= 5 + 6	0,500	0,400	0,900	1,500

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	7	„Administracinės išlaidos“
--	----------	----------------------------

Šią dalį pildyti naudojant administracinio pobūdžio biudžeto duomenų lentelę, kuri pirmiausia bus pateikta [finansinės teisės akto pasiūlymo pažymos priede](#) (Komisijos sprendimo dėl Europos Sąjungos bendrojo biudžeto Komisijos skirsnio įgyvendinimo vidaus taisyklių 5 priedas) ir įkelta į DECIDE tarnybų tarpusavio konsultacijoms.

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		-	-	2025 metai	2026 metai	2027 ir vėlesni metai	IŠ VISO
<SANTE> GD		-					
•Žmogiškieji ištekliai				0,440	0,449	0,458	1,346
•Kitos administracinės išlaidos				0,054	0,054	0,054	0,162
IŠ VISO <SVEIKATOS IR MAISTO SAUGOS> GD		0,494		0,494	0,503	0,512	1,508
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ		(Iš viso išsipareigojimų = Iš viso mokėjimų)	-	0,494	0,503	0,512	1,508
mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)							
				2025 metai	2026 metai	2027 ir vėlesni metai	IŠ VISO
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos 1–7 IŠLAIDŲ KATEGORIJAS		Išsipareigojimai		0,994	1,003	1,012	3,008
		Mokėjimai		0,694	0,903	1,412	3,008

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

3.2.2. Numatomas veiklos asignavimais finansuojamas atliktas darbas

Įsipareigojimų asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Nurodyti tikslus ir rezultatus ↓			2025 metai		2026 metai		2027 ir vėlesni metai		IŠ VISO	
	Rūšis[1]	Vidutinės sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Bendras skaičius	Iš viso sąnaudų
2 KONKRETUS TIKSLAS Pagerinti šunų ir kačių, pateikiamų Sąjungos rinkai arba tiekiamų Sąjungoje, atsekamumą										
- Rezultatas	Interneto platformose siūlomų gyvūnų ženklavimo ir registravimo autentiškumo tikrinimo sistemos sukūrimas ir pirminis veikimas ir nacionalinių duomenų bazių sąveikumo užtikrinimas		-	0,500	-	0,500	-	0,500	-	1,500
2 konkretaus tikslo tarpinė suma			-	0,500	-	0,500	-	0,500	-	1,500
IŠ VISO			-	0,500	-	0,500	-	0,500	-	1,500

3.2.3. Numatomo poveikio administraciniam asignavimams santrauka

- ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimų nenaudojama
- ☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimai naudojami taip:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	2025 metai	2026 metai	2027 ir vėlesni metai	IŠ VISO
--	------------	------------	-----------------------------	---------

Daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJA		-	-	-
Žmogiškieji ištekliai	0,440	0,449	0,458	1,346
Kitos administracinės išlaidos	0,054	0,054	0,054	0,162
Daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJOS tarpinė suma	0,494	0,503	0,512	1,508

Neįtraukta į daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ[2]	-	-	-	-
Žmogiškieji ištekliai	-	-	-	-
Kitos administracinio pobūdžio išlaidos	-	-	-	-
Tarpinė suma Neįtraukta į daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	-	-	-	-

IŠ VISO	0,494	0,503	0,512	1,508
----------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Žmogiškųjų išteklių ir kitų administracinio pobūdžio išlaidų asignavimų poreikiai bus tenkinami iš GD asignavimų, jau paskirtų priemonei valdyti ir (arba) perskirstytų generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

3.2.3.1. Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai

- ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškųjų išteklių nenaudojama.
- ☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškieji ištekliai naudojami taip:

Sąmatą surašyti etatų vienetais

	2024 metai	2025 metai	2026 metai	2027 metai ir vėliau
20 01 02 01 (Komisijos būstinė ir atstovybės)		2	2	2
20 01 02 03 (Delegacijos)				
01 01 01 01 (Netiesioginiai moksliniai tyrimai)				
01 01 01 11 (Tiesioginiai moksliniai tyrimai)				
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti)				
20 02 01 (CA, SNE, INT finansuojami iš bendrojo biudžeto)		1	1	1
20 02 03 (CA, LS, SNE, INT ir JPD delegacijose)				
XX 01 xx yy zz¹⁰	- būstinėje			
	- delegacijose			
01 01 01 02 (CA, SNE, INT – netiesioginiai moksliniai tyrimai)				
01 01 01 12 (CA, SNE, INT – tiesioginiai moksliniai tyrimai)				
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti)				
IŠ VISO		3	3	3

Žmogiškųjų išteklių poreikiai bus tenkinami panaudojant GD darbuotojus, jau paskirtus priemonei valdyti ir (arba) persikirstytus generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

Vykdytinų užduočių aprašymas:

Pareigūnai ir laikinieji darbuotojai	AD atliks visas užduotis, susijusias su santykiais su valstybėmis narėmis, suinteresuotaisiais subjektais, ir teisės aktų rengimo užduotis.
Išorės darbuotojai	CA atliks užduotis, kurios reikalingos specialios žinios skaitmeninės veiklos srityje.

3.2.4. Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa

Pasiūlyme (iniciatyvoje):

- ☒ Galima visiškai finansuoti perskirstant asignavimą atitinkamoje daugiametės finansinės programos (DFP) išlaidų kategorijoje.

1,5 mln. EUR veiklos išlaidų pagal 03.02 06 biudžeto eilutę 2025–2027 m. bus padengta atliekant vidinį perskirstymą biudžeto eilutėje.

- ☐ Reikia panaudoti nepaskirstytą maržą pagal atitinkamą DFP išlaidų kategoriją ir (arba) specialias priemones, kaip apibrėžta DFP reglamente.

Paaiškinti, ką reikia atlikti, ir nurodyti atitinkamas išlaidų kategorijas, biudžeto eilutes bei sumas ir pasiūlytas naudoti priemones.

- ☐ Reikia persvarstyti DFP.

Paaiškinti, ką reikia atlikti, ir nurodyti atitinkamas išlaidų kategorijas, biudžeto eilutes ir sumas.

3.2.5. Trečiųjų šalių įnašai

Pasiūlyme (iniciatyvoje):

- ☒ nenumatyta bendro su trečiosiomis šalimis finansavimo
- ☐ numatytas trečiųjų šalių bendras finansavimas apskaičiuojamas taip:

Asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	N metai ⁷³	N +1 metai	N +2 metai	N +3 metai	Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)			Iš viso
Nurodyti bendrą finansavimą teikiančią įstaigą								
IŠ VISO bendrai finansuojamų asignavimų								

⁷³

N metai yra pasiūlymo (iniciatyvos) įgyvendinimo pradžios metai. Pakeiskite „N“ numatomais pirmaisiais įgyvendinimo metais (pavyzdžiui, 2021 m.). Atitinkamai pakeiskite vėlesnius metus.

3.3. Numatomas poveikis pajamoms

- ☒ Pasiūlymas (iniciatyva) neturi finansinio poveikio pajamoms.
- ☐ Pasiūlymas (iniciatyva) turi finansinį poveikį:
 - ☐ nuosaviems ištekliams
 - ☐ kitoms pajamoms
 - nurodyti, jei pajamos priskirtos išlaidų eilutėms ☐

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Biudžeto pajamų eilutė:	Einamųjų finansinių metų asignavimai	Pasiūlymo (iniciatyvos) poveikis ⁷⁴						
		N metai	N +1 metai	N +2 metai	N +3 metai	Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)		
.....straipsnis								

Asignuotųjų pajamų atveju nurodyti biudžeto išlaidų eilutę (-es), kuriai (-oms) daromas poveikis.

[...]

Kitos pastabos (pvz., poveikio pajamoms apskaičiavimo metodas (formulė) arba kita informacija).

[...]

⁷⁴ Tradiciniai nuosavi ištekliai (muitai, cukraus mokesčiai) turi būti nurodomi grynosiomis sumomis, t. y. iš bendros sumos atskaičius 20 % surinkimo sąnaudų.